

Analýza procesu vzniku sociální poradny

Vladana Trvajová

Bakalářská práce
2024

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta humanitních studií

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta humanitních studií

Ústav pedagogických věd

Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení:	Vladana Trvajová
Osobní číslo:	H21671
Studijní program:	B0111A190011 Sociální pedagogika
Forma studia:	Kombinovaná
Téma práce:	Analýza procesu vzniku sociální poradny

Zásady pro vypracování

Zpracování rešerše a studium odborné literatury.

Vymezení terminologie a teoretických východisek z oblasti sociální práce, sociálního poradenství a registrace služby.

Příprava metodiky empirické části, zpracování projektu výzkumu a stanovení výzkumného problému.

Realizace kvalitativního výzkumu formou případové studie.

Zpracování a vyhodnocení získaných dat, včetně jejich interpretace.

Prezentace výsledků výzkumu, jejich shrnutí a doporučení pro praxi.

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

ČÁMSKÝ, Pavel, Jan SEMBDNER a Dagmar KRUTILOVÁ, 2011. Sociální služby v ČR v teorii a praxi. Praha: Portál. ISBN 978-80-262-0027-7.

HENDL, Jan, 2005. Úvod do kvalitativního výzkumu. Praha: Portál. ISBN 80-7367-040-2.

HERMAN, Jiří, Marie HERMANOVÁ, Jiří HORECKÝ, Šárka MIKULKOVÁ a Matěj ČERNÝ, 2008. Základy managementu sociálních služeb. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů. ISBN 978-80-7013-477-1.

PRŮŠA, Ladislav, 2007. Ekonomie sociálních služeb. Praha: ASPI. ISBN 978-80-7357-255-6.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ, 2009. Úspěšná nezisková organizace. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2707-3.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Jana Martincová, Ph.D., MBA**
Ústav pedagogických věd

Datum zadání bakalářské práce: **10. ledna 2024**

Termín odevzdání bakalářské práce: **26. dubna 2024**

Mgr. Libor Marek, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Jakub Hladík, Ph.D.
ředitel ústavu

Ve Zlíně dne 10. ledna 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby ¹⁾;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k nahlédnutí;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3 ²⁾;
- podle § 60 ³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 ³⁾ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že

- elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné;
- na bakalářské práci jsem pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 3. 4. 2024

.....

1) Zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.

(2) *Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlázení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.*

(3) *Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.*

2) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:*

(3) *Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).*

3) *zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:*

(1) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst.*

3). *Odpůrčí-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.*

(2) *Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.*

(3) *Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jim dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k vyšší výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.*

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou procesu vzniku sociální poradny, s důrazem na odborné sociální poradenství. Zaměřuje se na specifické formy poskytování sociálních služeb a na základní úkony, které jsou nezbytné pro založení a úspěšný provoz sociální poradny. Klíčovým aspektem práce je identifikace a diskuse o potenciálních úskalích, která mohou během tohoto procesu vzniknout. Práce přináší komplexní pohled na problematiku vzniku sociální služby v praxi a nabízí relevantní poznatky pro lepší porozumění a efektivnější řešení výzev spojených s tímto tématem. Klíčová slova práce zahrnují formy poskytování sociálních služeb, sociální poradna, odborné sociální poradenství, základní úkony, základní sociální poradenství a úskalí vzniku sociální služby.

Klíčová slova: formy poskytování sociálních služeb, sociální poradna, odborné sociální poradenství, základní úkony, základní sociální poradenství, úskalí vzniku sociální služby.

ABSTRACT

This bachelor thesis focuses on the analysis of the process of establishing a social counseling center, with an emphasis on specialized social counseling services. It explores the specific forms of social services provision and the fundamental actions necessary for the establishment and successful operation of a social counseling center. A key aspect of the thesis is the identification and discussion of potential challenges that may arise during this process. The work provides a comprehensive view of the practical aspects of creating a social service and offers relevant insights for a better understanding and more effective resolution of associated challenges.

Keywords: forms of social services provision, social counseling center, specialized social counseling, fundamental actions, basic social counseling

Ráda bych poděkovala všem, kteří se podíleli na vzniku této práce, především Mgr. Janě Martinové, Ph.D. MBA, vedoucí práce, za pomoc a trpělivost. Také chci poděkovat respondentům, kteří se ochotně podělili o své zkušenosti. Velké poděkování patří mé rodině, především manželovi, že mě podporoval a to nejen při realizaci této práce, ale po celou dobu studia.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	9
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ	12
1.1 ZÁKLADNÍ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ.....	12
1.2 ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ.....	13
2 ZALOŽENÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY	15
2.1 REGISTRACE SOCIÁLNÍ SLUŽBY	15
2.1.1 Výjimky z registrace	16
2.1.2 Rozhodnutí o registraci	17
2.1.3 Oznamovací povinnost	17
2.1.4 Zrušení registrace	17
2.1.5 Registr poskytovatelů sociálních služeb.....	18
2.2 KOMUNITNÍ PLÁNOVÁNÍ.....	18
2.3 CÍLOVÁ SKUPINA.....	21
3 ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ TEORETICKÝCH POZNATKŮ	22
II PRAKTICKÁ ČÁST	24
4 REALIZACE VÝZKUMU	25
4.1 VÝZKUMNÝ PROBLÉM	25
4.2 CÍL VÝZKUMU	25
4.3 VÝZKUMNÉ OTÁZKY	26
4.4 METODA SBĚRU DAT	26
4.5 VÝZKUMNÝ SOUBOR	26
4.6 ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ DAT.....	28
5 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT	30
5.1 INTERPRETACE KATEGORIÍ	30
5.2 PARADIGMATICKÝ MODEL A JEHO INTERPRETACE.....	38
5.3 ZAKOTVENÁ TEORIE A JEJÍ INTERPRETACE	40
6 INTERPRETACE DAT A DISKUZE	41
ZÁVĚR	44
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	46
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	48
SEZNAM TABULEK	49
SEZNAM OBRÁZKŮ	50
SEZNAM PŘÍLOH	51

ÚVOD

Sociální služby hrají klíčovou roli v podpoře a integraci jednotlivců, kteří se nacházejí v nepříznivé sociální situaci. V rámci těchto služeb je odborné sociální poradenství jedním z nejdůležitějších segmentů, neboť poskytuje nejen nezbytnou informační podporu, ale také praktické návody a řešení pro jedince, kteří čelí různým sociálním, finančním, zdravotním či jiným specifickým problémům. V současné době, kdy se sociální situace mnoha jedinců komplikuje vlivem ekonomických, sociálních a politických změn, je role sociálního poradenství nezastupitelná.

Tato bakalářská práce se zaměřuje na proces vzniku odborné sociální poradny, který je mnohdy složitý a zahrnuje řadu legislativních, finančních a organizačních aspektů. Cílem práce je nejen identifikovat a popsat jednotlivé fáze a úkoly spojené se zřízením sociální poradny, ale také poukázat na potenciální výzvy a úskalí, které mohou v průběhu tohoto procesu vzniknout. Práce tak přináší komplexní pohled na problematiku vzniku sociální služby v praxi a nabízí relevantní poznatky pro lepší porozumění a efektivnější řešení výzev spojených s tímto tématem.

Význam odborného sociálního poradenství v rámci širšího spektra sociálních služeb je nezanedbatelný. Zajišťuje podporu a pomoc jednotlivcům v nepříznivých sociálních situacích a zahrnuje široké spektrum aktivit zaměřených na poskytování informací, rad a konkrétních kroků vedoucích k řešení různých sociálních problémů. Sociální poradenství je definováno zákonem č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, který vymezuje dvě hlavní formy: základní sociální poradenství a odborné sociální poradenství. Zatímco základní sociální poradenství poskytuje nezbytné informace k řešení nepříznivých sociálních situací a je povinné pro všechny poskytovatele sociálních služeb, odborné sociální poradenství se zaměřuje na specifické cílové skupiny a poskytuje specializované rady a podporu přizpůsobenou konkrétním potřebám klientů.

Proces vzniku odborné sociální poradny je složitý a zahrnuje několik klíčových kroků, včetně registrace služby, komunitního plánování a identifikace cílové skupiny. Registrace sociální služby je nezbytným krokem, který umožňuje poskytovatelům získat oprávnění k poskytování sociálních služeb a přístup k veřejným finančním prostředkům. Tento proces zahrnuje splnění řady legislativních a administrativních požadavků, včetně doložení vlastnického práva k prostorám, kde mají být služby poskytovány, a předložení dalších nezbytných dokumentů.

Komunitní plánování je dalším klíčovým aspektem procesu vzniku sociální poradny. Tento přístup zahrnuje spolupráci všech zainteresovaných stran, včetně zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb, a je založen na komunikaci a participaci komunity. Komunitní plánování umožňuje vytvářet rozvojové materiály pro různé oblasti veřejného života na úrovni obce, kraje i státu, což výrazně podporuje principy zastupitelské demokracie. Tento proces je nezbytný pro zajištění, že nové služby budou odpovídat specifickým potřebám dané komunity a budou mít její podporu.

Identifikace cílové skupiny je rovněž zásadní pro úspěšné založení sociální poradny. Přesné a efektivní vymezení cílové skupiny umožňuje poskytovatelům zaměřit své služby na konkrétní potřeby jednotlivců a skupin, které tyto služby nejvíce potřebují. Zákon č. 108/2006 Sb. definuje cílové skupiny pro různé typy odborného sociálního poradenství, včetně občanských poraden, manželských a rodinných poraden, poraden pro seniory, osoby se zdravotním postižením a oběti trestných činů.

Tato bakalářská práce si klade za cíl poskytnout komplexní přehled o procesu vzniku odborné sociální poradny, identifikovat hlavní výzvy a úskalí spojené s tímto procesem a nabídnout praktické doporučení pro efektivnější řešení těchto výzev. Práce vychází z teoretických poznatků i empirických dat získaných z rozhovorů s odborníky a praktiky v oblasti sociálních služeb. Výsledky této práce mohou sloužit jako cenný zdroj informací pro další organizace a jednotlivce, kteří se zabývají zakládáním a provozem sociálních poraden, a přispět tak k lepšímu pochopení a rozvoji odborného sociálního poradenství v České republice.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ

Sociální služby definuje zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (Česko, 2006) v platném znění. Matoušek (2011) popisuje sociální služby jako služby poskytované lidem společensky znevýhodněným, a to s cílem zlepšit kvalitu jejich života, případně je v maximální možné míře do společnosti začlenit, nebo společnost chránit před riziky, jejichž jsou tito lidé nositeli

Sociální poradenství je klíčovou součástí systému sociálních služeb, která poskytuje podporu a pomoc jednotlivcům v nepříznivých sociálních situacích. Tato služba zahrnuje široké spektrum aktivit zaměřených na poskytování informací, rad a konkrétních kroků vedoucích k řešení různých sociálních problémů.

Zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb. vymezuje dvě hlavní formy sociálního poradenství: základní sociální poradenství a odborné sociální poradenství. Základní sociální poradenství poskytuje nezbytné informace k řešení nepříznivých sociálních situací a je povinné pro všechny poskytovatele sociálních služeb. Odborné sociální poradenství se naopak zaměřuje na specifické cílové skupiny a poskytuje specializované rady a podporu, které jsou přizpůsobeny konkrétním potřebám klientů.

1.1 Základní sociální poradenství

Základní sociální poradenství je klíčovou službou v rámci systému sociálních služeb, která poskytuje nezbytné informace a rady k řešení nepříznivých sociálních situací jednotlivců. Jde o základní činnost při poskytování všech druhů sociálních služeb, dle § 37; poskytovatelé sociálních služeb jsou vždy povinni tuto činnost zajistit (Zákon č. 108/2006 Sb., 2006).

Matoušek (2011) definuje základní sociální poradenství jako poskytování potřebných informací přispívajících k řešení nepříznivé sociální situace. Pro základní sociální poradenství je dle Matouška (2003) důležité, aby bylo dostupné i lidem žijícím v menších obcích, prostřednictvím pracovníka pověřeného touto agendou. Poradenství zde může poskytovat nejlépe sociální pracovník nebo pracovník obecního úřadu po absolvování speciálního školení.

Zákon o sociálních službách č. 108/2006 Sb., specifikuje základní sociální poradenství jako poskytování informací, které vedou k řešení nepříznivé sociální situace jednotlivce. Základní sociální poradenství se zaměřuje na prvotní kontakt a orientaci jednotlivců v dostupných

možnostech řešení jejich situace, zahrnující informace o sociálních dávkách, sociálních službách, vzdělávacích příležitostech a právní pomoci (Zákon č. 108/2006 Sb., 2006).

Rozsah úkonů zahrnutých v základním sociálním poradenství je specifikován ve Vyhlášce 505/2006 Sb. a zahrnuje poskytování informací vedoucích k řešení nepříznivých sociálních situací prostřednictvím sociálních služeb, informování o možnostech výběru sociálních služeb v souladu s individuálními potřebami a o dalších formách podpory, včetně dávek pro osoby v materiální nouzi a sociální péči, poskytování informací o základních právech a povinnostech jednotlivce, zejména v souvislosti s poskytováním sociálních služeb, a o dostupných zdrojích k prevenci sociálního vyloučení a závislosti na sociálních službách a poskytování informací o možnostech podpory členů rodiny, kteří se podílejí na péči o konkrétní osobu.

1.2 Odborné sociální poradenství

Odborné sociální poradenství je definováno Zákonem č. 108/2006 Sb. jako poskytování specializovaných informací a podpory pro určité cílové skupiny. Tento typ poradenství se zaměřuje na specifické potřeby různých skupin, jako jsou občanské poradny, manželské a rodinné poradny, poradny pro osoby s postižením, seniory a oběti trestných činů. Hlavními činnostmi odborného sociálního poradenství jsou zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutická činnost a pomoc při uplatňování práv a povinností občanů (Zákon č. 108/2006 Sb., 2006).

Základní činnosti odborného sociálního poradenství, definované v souladu s §6 Vyhlášky č. 505/2006 Sb., zahrnují několik klíčových oblastí. První oblastí je zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, které se zaměřuje na pomoc osobám v navazování a udržování kontaktů s různými společenskými skupinami, institucemi a organizacemi. Cílem je posílit jejich sociální začlenění a umožnit jim aktivní účast ve společnosti. Další oblastí jsou sociálně terapeutické aktivity, které podporují duševní a sociální pohodu osob prostřednictvím různých forem terapií, skupinových aktivit a individuální podpory. Tyto aktivity pomáhají zlepšit sociální dovednosti, sebevědomí a celkovou kvalitu života. Třetí klíčovou oblastí je poskytování poradenství v několika specifických oblastech. V oblasti orientace v sociálních systémech se jedná o pomoc při orientaci ve složitých sociálních systémech, jako jsou sociální služby, zdravotní péče a systém sociálního zabezpečení. V oblasti práva poskytuje odborné sociální poradenství informace a podporu v právních záležitostech, včetně rodinného práva, pracovního práva a sociálních práv. V oblasti

psychologie zahrnuje poradenství podporu duševního zdraví, krizovou intervenci a psychologické poradenství, které napomáhají zvládnutí stresu, úzkosti a dalších psychických problémů. V oblasti vzdělávání se poradenství zaměřuje na podporu při získávání vzdělání, dalšího vzdělávání a profesního rozvoje, zahrnující informace o vzdělávacích možnostech, kariérní poradenství a podporu při hledání zaměstnání. Další důležitou činností je pomoc při prosazování práv a oprávněných zájmů osob. Tato pomoc zahrnuje podporu při uplatňování jejich práv a legitimních zájmů, a to jak v právních, tak v administrativních záležitostech. Kromě toho zahrnuje řešení osobních záležitostí, včetně asistence s běžnými úkoly a obnovou nebo posílením kontaktu s přirozeným sociálním prostředím. Tyto činnosti dohromady tvoří komplexní systém podpory, který napomáhá osobám v nepříznivé sociální situaci zlepšit jejich životní podmínky a sociální začlenění.

Součástí odborného poradenství jsou i terapeutické činnosti, zde se jedná především o oblast rodiny, manželských a partnerských vztahů, důsledků zdravotního postižení a dalších. Patří se také oblast životních krizí, rozvodové a porozvodové situace, dluhové problémy. Na děti je zaměřeno odborné poradenství především ve vztahu k jejich týrání a zneužívání, při hrubém zanedbání péče (Matoušek, 2003)

Základní činnosti při poskytování odborného sociálního poradenství jsou stanoveny v souladu s §6 Vyhlášky č. 505/2006 Sb. a zahrnují zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické aktivity včetně poskytování poradenství v oblastech orientace v sociálních systémech, práva, psychologie a vzdělávání, a pomoc při prosazování práv, legitimních zájmů a při řešení osobních záležitostí, včetně pomoci s běžnými úkoly a obnovou nebo posílením kontaktu s přirozeným sociálním prostředím.

2 ZALOŽENÍ SOCIÁLNÍ SLUŽBY

2.1 Registrace sociální služby

Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, se sociální služby mohou poskytovat pouze na základě oprávnění k jejich poskytování. Toto oprávnění vzniká rozhodnutím o registraci, které vydává místně příslušný krajský úřad. Pokud je zřizovatelem poskytovatele sociálních služeb Ministerstvo práce a sociálních věcí, rozhodnutí o registraci vydává toto ministerstvo. Jak uvádějí Sokol a Trefilová (2008), bez registrace není možné poskytovat sociální služby ani žádat o finanční prostředky z veřejných rozpočtů. Registrace je tedy základní podmínkou pro poskytování sociálních služeb. Tento proces registrace zrovnoprávnil poskytovatele sociálních služeb bez ohledu na jejich právní formu. Před účinností zákona o sociálních službách byl přístup k poskytovatelům, které zřizovaly obce a kraje, a poskytovatelům zřizovaným církvemi a neziskovými organizacemi nejednotný, zejména v oblasti financování.

Založení sociální služby je podmíněno registrací, kterou lze provést prostřednictvím online formuláře na webových stránkách Ministerstva sociálních věcí. Po podání žádosti rozhoduje o schválení registrace místně příslušný krajský úřad.

Žádost o registraci musí splňovat požadavky zákona o sociálních službách a je třeba k ní připojit také následující doklady (Sokol, Trefilová, 2008):

- Doklad o vlastnickém nebo jiném právu k objektu či prostorám, kde mají být sociální služby poskytovány, z něhož je zřejmé, že žadatel má právo tyto prostory využívat.
- Pokud je žadatelem právnická osoba, musí doložit zakladatelské dokumenty a doklady o registraci podle příslušných právních předpisů nebo výpis z obchodního rejstříku či jiné evidence.
- Čestné prohlášení, že na majetek fyzické nebo právnické osoby žadatele nebyl vyhlášen konkurs.
- Doklad o tom, že žadatel nemá daňové nedoplatky, nedoplatky na pojistném a penále na veřejném zdravotním pojištění a nedoplatky na pojistném a penále na sociálním zabezpečení a na státní politiku zaměstnanosti.
- Rozhodnutí o schválení provozního řádu, vydané orgánem veřejného zdraví.

- Doklady nebo úředně ověřené kopie dokladů o bezúhonnosti a odborné způsobilosti osob, které budou přímo poskytovat sociální služby.

Průša považuje za velmi významnou skutečnost, že součástí každé registrace musí být finanční rozvaha, v jejímž rámci by měla být kvantifikována struktura nákladů nezbytných k zajištění provozu daného typu sociálního zařízení (Průša, 2007).

Je-li žadatelem právnická osoba, musí v žádosti o registraci uvést obchodní firmu nebo název, sídlo nebo místo organizační složky, identifikační číslo a statutární orgán včetně jména jeho zástupce. U fyzické osoby žadatel uvádí své jméno, adresu, datum a místo narození. Pokud žádá organizační složka státu nebo územní samosprávný celek, uvede název, sídlo, identifikační číslo zřizovatele a jméno vedoucího organizační složky. Pokud některý z předkládaných dokumentů není v českém jazyce, musí být přeložen a úředně ověřen, pokud to správní orgán požaduje (Sokol, Trefilová, 2008).

Pro každou registrovanou službu je také třeba předložit vyplněný formulář, který obsahuje následující informace (Sokol, Trefilová, 2008):

- Název a místo zařízení, kde bude služba poskytována.
- Druh sociální služby.
- Cílovou skupinu a okruh osob, kterým je služba určena.
- Časový rozsah poskytované služby.
- Kapacitu poskytované služby.
- Věkovou strukturu cílové skupiny.
- Způsob zajištění zdravotní péče.
- Působnost sociální služby.
- Finanční rozvahu pro zajištění provozu služby.
- Popis realizace poskytované služby včetně technických a materiálních podmínek.
- Personální zajištění poskytované služby.

2.1.1 Výjimky z registrace

Registrace se nevyžaduje, pokud jsou sociální služby poskytovány ve zdravotnických zařízeních ústavní péče. Přesto musí tato zařízení při poskytování sociálních služeb podle

zákona o sociálních službách dodržovat všechny povinnosti stanovené tímto zákonem. Registrace také není nutná pro právnické nebo fyzické osoby, které mají sídlo v jiném členském státě Evropské unie a poskytují sociální služby v České republice dočasně a ojedinele. Tito poskytovatelé musí prokázat, že jsou státními příslušníky členského státu Evropské unie nebo mají sídlo v jiném členském státě Evropské unie a doložit, že mají oprávnění k poskytování sociálních služeb podle právních předpisů daného státu. Do osmi dnů musí takový poskytovatel příslušnému krajskému úřadu doložit doklad potvrzující jeho oprávnění k poskytování sociálních služeb v jiném členském státě Evropské unie.

Na základě oznámení může tento poskytovatel poskytovat sociální služby na území České republiky po dobu nejdéle jednoho roku ode dne zahájení činnosti a musí dodržovat povinnosti stanovené zákonem o sociálních službách. Krajský úřad může pozastavit činnost takového poskytovatele rozhodnutím, pokud zjistí, že poskytovateli bylo odebráno oprávnění k výkonu činnosti v zemi, kde má sídlo, nebo pokud závažně porušil povinnosti stanovené zákonem o sociálních službách (Sokol, Trefilová, 2008).

2.1.2 Rozhodnutí o registraci

Pokud poskytovatel sociálních služeb všechny tyto podmínky splní, vydá mu krajský úřad rozhodnutí o registraci (Průša, 2007). Toto rozhodnutí obsahuje označení poskytovatele a jeho údaje dle požadavků zákona, název a místo zařízení, kde budou sociální služby poskytovány, druhy sociálních služeb, které budou poskytovány, cílovou skupinu, které jsou služby určeny, a údaje o kapacitě sociálních služeb. Pravomocné rozhodnutí o registraci slouží poskytovateli jako doklad, že smí poskytovat sociální služby (zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů).

2.1.3 Oznamovací povinnost

Poskytovatel sociálních služeb má povinnost do 15 dnů písemně oznámit orgánu, který mu udělil registraci, všechny změny obsažené v rozhodnutí o registraci, v žádosti o registraci a v dalších dokladech předkládaných při zahájení řízení o registraci. (Sokol, Trefilová, 2008)

2.1.4 Zrušení registrace

Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, je registrace nepřevoditelná a přestane platit v případě zániku právnické osoby nebo úmrtí fyzické osoby. Registrující orgán může registraci zrušit, pokud poskytovatel sociálních služeb nesplňuje zákonem stanovené podmínky, závažně porušil stanovené povinnosti a byla

mu uložena sankce za správní delikt, přestal splňovat standardy kvality a své chyby nenapravit ani po stanovení opravných opatření inspekcí sociálních služeb, nebo pokud poskytovatel sám požádá o zrušení registrace, přičemž žádost musí být podána alespoň 3 měsíce před ukončením činnosti.

2.1.5 Registr poskytovatelů sociálních služeb

Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, je registr poskytovatelů sociálních služeb veřejným seznamem vedeným v informačním systému veřejné správy. Údaje o poskytovatelích sociálních služeb a jejich službách zveřejňuje Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky (MPSV ČR) v elektronické podobě, přičemž MPSV ČR je správcem této elektronické verze registru. Registr je veden v listinné i elektronické podobě na krajském úřadě, který zapisuje poskytovatele sociálních služeb, jimž vydal rozhodnutí o registraci. Do listinné verze registru se zakládá i kopie inspekční zprávy o provedené inspekci. Registr poskytovatelů sociálních služeb vede Krajský úřad, elektronickou podobu spravuje MPSV (Matoušek, 2011). MPSV ČR zajišťuje počítačový program pro zpracování elektronické verze registru, který krajské úřady povinně používají. Z veřejné části registru lze získat úřední výpis nebo opis. Tento veřejný registr slouží jako informační databáze pro širokou veřejnost i poskytovatele sociálních služeb.

2.2 Komunitní plánování

Komunitní plánování sociálních služeb je jednou z cest, jak dosáhnout rozvoje sociálních služeb, což zahrnuje jejich neustálé zvyšování kvality a dostupnosti. Tento přístup je založen na spolupráci všech, kteří jsou sociálními službami více či méně dotčeni – zadavatelů sociálních služeb, jejich poskytovatelů, uživatelů i veřejnosti v daném regionu. Tedy je zde kladen důraz na zapojení všech, kterých se zpracovávaná oblast týká. (Hermann, 2008).

Podle Matouška (2003) je komunitní plánování založeno na komunikaci mezi zadavatelem, poskytovatelem a uživatelem sociálních služeb, a jeho cílem je usměrňovat a zlepšovat sociální politiku. Komunitní plánování je tedy plánování komunitou, v komunitě a pro komunitu, čímž se myslí lidi v ní žijící. Tento přístup vychází z jednoduché zásady, že rozhodnutí, která ovlivňují určitou lokalitu a životy jejích obyvatel, je nejvhodnější přijímat přímo v této lokalitě.

Metoda komunitního plánování má zajistit, aby se lidé mohli svobodně podílet na diskusi o důležitých otázkách života společnosti, aby přijatá rozhodnutí odpovídala požadavkům a

potřebám obyvatel a aby byla řešení co nejefektivněji využívána dostupnými zdroji. Tato metoda je použitelná při řešení a plánování v různých oblastech. Její podstata spočívá ve vzájemné spolupráci těch, kterých se daná oblast nebo téma týká. V České republice se metoda komunitního plánování používá především v oblasti plánování poskytování sociálních služeb (Havlík a Skříčková, 2007).

Komunitní plánování umožňuje vytvářet rozvojové materiály pro různé oblasti veřejného života na úrovni obce, kraje i státu, čímž výrazně podporuje principy zastupitelské demokracie. Typickým rysem této metody je důraz na zapojení všech, kterých se daná oblast týká, na dialog a vyjednávání, a na dosažení výsledku, který je akceptován a podporován většinou účastníků (Vasková, Žežula, 2002).

Pojem komunitního plánování můžeme dle Materové (2004) rozdělit na dva termíny: „komunita“ a „plánování“. Komunitu popisuje jako skupinu lidí, kteří žijí na jednom místě, mají mezi sebou různé sociální vazby a jsou citově vázáni nejen k sobě navzájem, ale také k místu, kde žijí. Zdůrazňuje, že lidé musí v komunitě diskutovat o svých potřebách a zájmech, informovat se o možných zdrojích pro jejich naplnění a společně hledat kompromisní řešení, která by vyhovovala co nejvíce lidem. Plánování pak definuje jako proces, při kterém se komunita snaží dostat ze současné situace do budoucnosti, která by lépe odpovídala potřebám obyvatel komunity.

Komunitní plánování předpokládá zapojení a úzkou spolupráci všech zainteresovaných občanů, především zadavatelů sociálních služeb, jejich poskytovatelů a uživatelů. Zvláště důležité je zapojení uživatelů, které přináší cenné a neopomenutelné informace od konkrétních klientů sociálních služeb. Plán rozvoje sociálních služeb je dohodou mezi zadavateli, poskytovateli a uživateli služeb o tom, jaký systém sociálních služeb chtějí v dané lokalitě mít, jak jej budou podporovat, jaké problémy mohou nastat a jak je řešit.

Je důležité, aby si účastníci nejprve ujasnili své společné představy o tom, proč se setkali a čeho chtějí dosáhnout vzájemnou spoluprací. Společně dohodnutá a jasně vyjádřená představa se formuluje v poslání, které je praktickým a srozumitelným vyjádřením cíle. Poslání by mělo být stručné a specifické pro danou lokalitu, aby mu porozuměli i ti, kteří se na procesu přímo nepodílejí a nejsou odborníky na sociální služby (Havlík a Skříčková, 2007).

Sedláková (2008) shrnuje, že komunitní plánování je proces, který vede komunitu ze současnosti k dohodnutému budoucímu stavu. Je postaven na demokracii a jeho cílem je

zapojit občany do rozhodování a umožnit jim aktivně se podílet na řešení problémů, které se jich týkají. Jde o cyklický proces skládající se z analytické, strategické a realizační fáze.

Posláním komunitního plánování je zajistit dostupnost sociálních služeb, což zahrnuje zjišťování stavu poskytování sociálních služeb v dané lokalitě a zároveň potřeb, které nejsou uspokojeny. Komunitní plánování sociálních služeb probíhá za účasti komunity – uživatelů, poskytovatelů a zadavatelů sociálních služeb, stejně jako širší veřejnosti, které je toto téma blízké. Komunitní plánování je cyklickým procesem, který se opakuje ve spirále (Topolovský et al., 2004).

Vasková a Žežula (2002) definují komunitní plánování sociálních služeb jako metodu, kterou lze na úrovni obcí nebo krajů plánovat sociální služby tak, aby odpovídaly místním specifikům a potřebám jednotlivých občanů. Jedná se o otevřený proces zjišťování potřeb a zdrojů a hledání nejlepších řešení v oblasti sociálních služeb. Cílem je posilovat sociální soudržnost komunity, podporovat sociální začleňování a předcházet sociálnímu vyloučení jednotlivců i skupin.

Havlík a Skřičková (2007) konstatuje, že v rámci tohoto procesu dochází k porovnávání zjištěného stavu poskytovaných služeb a potřeb uživatelů, které nejsou uspokojeny. Během tohoto procesu se lidé poznávají, získávají informace o sobě navzájem, a uživatelé získávají přehled o poskytovaných službách v regionu, možnosti řešení svých problémů a vědí, na koho se mohou obrátit o pomoc. Komunitní plánování sociálních služeb je tedy nekončící proces, který zahrnuje hledání potřeb v oblasti sociálních služeb, stanovování priorit, porovnávání potřeb s dostupnými zdroji a stanovení opatření našení problémů.

Princip komunitního plánování předpokládá zapojení a úzkou spolupráci tří subjektů – zadavatelů (obce či kraje), poskytovatelů (státní i nestátní neziskové organizace) a uživatelů, respektive jejich zájmových sdružení. Jen na základě procesu vyjednávání těchto tří subjektů lze zjistit skutečné potřeby uživatelů.

Vasková a Žežula (2002) popisují přínosy komunitního plánování pro lokalitu takto:

- Zapojení všech účastníků systému sociálních služeb do přípravy a realizace plánu zvyšuje účast občanů na rozhodování o způsobu zajišťování sociálních služeb, legitimizuje rozhodování zastupitelských orgánů a zvyšuje míru zapojení občanů do dění v lokalitě.
- Podporuje dialog a spolupráci mezi občany, zvyšuje pocit příslušnosti ke komunitě a umožňuje objevit nové lidské i materiální zdroje.

- Zvyšuje dostupnost a kvalitu sociálních služeb, zajišťuje, aby odpovídaly zjištěným místním potřebám a reagovaly na lokální rozdíly.
- Zvyšuje efektivitu investovaných finančních prostředků, protože jsou vynakládány na potřebné služby.
- Umožňuje obcím sdružovat stávající zdroje a zvyšuje efektivitu jejich využití.

2.3 Cílová skupina

Jak uvádí M. Šedivý (2009), základem pro kvalitní strategii organizace je určit cílové skupiny v souladu s posláním organizace a následně si ujasnit jejich potřeby. Před zakládáním sociální služby je třeba podrobný pohled na cílovou skupinu. Především je třeba si ujasnit, kdo přesně ji tvoří, jak je skupina velká, jaké jsou základní potřeby skupiny a co tyto skupiny chtějí.

Uvedení cílové skupiny je jedna z věcí, kterou musí poskytovatel mít určenou při žádosti o registraci služby. Někdy je cílová skupina vymezena pozitivně, jindy negativně, popřípadě oběma způsoby. Pozitivní vymezení je takové, kdy se uvede, pro koho je sociální služba určena. V negativní vymezení je naopak uvedeno, komu sociální služba poskytována nebude. Vždy však musí být znakem nepříznivá sociální situace.

Každá sociální služba má zákonem 108/2006 Sb. definovanou cílovou skupinu, pro kterou je služba poskytována. Zákon nám tedy definuje, že odborné sociální poradenství je poskytováno se zaměřením na potřeby jednotlivých okruhů sociálních skupin osob v občanských poradnách, manželských a rodinných poradnách, poradnách pro seniory, poradnách pro osoby se zdravotním postižením, poradnách pro oběti trestných činů a domácího násilí a ve speciálních lůžkových zdravotnických zařízeních hospicového typu; zahrnuje též sociální práci s osobami, jejichž způsob života může vést ke konfliktu se společností.

3 ZÁVĚREČNÉ HODNOCENÍ TEORETICKÝCH POZNATKŮ

V teoretické části práce je hlavní pozornost věnována problematice sociálních služeb, jejich kategorizaci a procesu registrace, rozdělené do dvou kapitol.

První kapitola se zaměřuje na sociální poradenství, které je definováno zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (Česko, 2006) v platném znění. Matoušek (2011) popisuje sociální služby jako nástroje poskytované lidem společensky znevýhodněným, s cílem zlepšit jejich kvalitu života, začlenit je do společnosti, nebo chránit společnost před riziky, která mohou tyto lidé představovat. Sociální poradenství je klíčovou součástí systému sociálních služeb, poskytující podporu a pomoc jednotlivcům v nepříznivých sociálních situacích. Základní sociální poradenství je popsáno jako klíčová aktivita, která poskytuje nezbytné informace a rady k řešení nepříznivých sociálních situací. Matoušek (2011) zdůrazňuje důležitost dostupnosti této služby i v menších obcích, kde ji mohou poskytovat sociální pracovníci nebo pracovníci obecních úřadů po speciálním školení. Zákon č. 108/2006 Sb. specifikuje základní sociální poradenství jako poskytování informací vedoucích k řešení nepříznivé sociální situace jednotlivce. Odborné sociální poradenství je definováno jako poskytování specializovaných informací a podpory pro specifické cílové skupiny, jako jsou občanské poradny, manželské a rodinné poradny, poradny pro osoby s postižením, seniory a oběti trestných činů. Hlavní činnosti zahrnují zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutické aktivity a pomoc při uplatňování práv a povinností občanů. Vyhláška č. 505/2006 Sb. definuje základní činnosti odborného sociálního poradenství, včetně poskytování poradenství v oblastech orientace v sociálních systémech, práva, psychologie a vzdělávání.

Druhá kapitola se zabývá procesem registrace sociálních služeb. Podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, se sociální služby mohou poskytovat pouze na základě oprávnění k jejich poskytování. Proces registrace zahrnuje splnění legislativních a administrativních požadavků, jako je doložení vlastnického práva k prostorám, kde mají být služby poskytovány, a předložení dalších nezbytných dokumentů. Žádost o registraci musí obsahovat informace o poskytovateli, druhu a rozsahu poskytovaných služeb, cílové skupině a kapacitě služeb. Výjimky z registrace se týkají zdravotnických zařízení ústavní péče a poskytovatelů z jiných členských států EU, kteří poskytují služby dočasně. Komunitní plánování sociálních služeb je klíčovým nástrojem pro rozvoj sociálních služeb, který zvyšuje jejich kvalitu a dostupnost. Tento přístup zahrnuje spolupráci všech zainteresovaných stran, včetně zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb, a je

založen na komunikaci a participaci komunity. Komunitní plánování podporuje efektivní využívání zdrojů a integraci sociálních služeb do strategických plánů obcí a krajů. Identifikace cílové skupiny je zásadní pro efektivní poskytování sociálních služeb. Je nutné jasně definovat, kdo tvoří cílovou skupinu, jaké jsou její potřeby a jakým způsobem mohou být tyto potřeby uspokojeny. To zahrnuje pozitivní a negativní vymezení cílové skupiny podle zákona č. 108/2006 Sb.

Teoretická část práce poskytuje komplexní přehled o klíčových aspektech sociálního poradenství a procesu registrace sociálních služeb. Zákon č. 108/2006 Sb. poskytuje legislativní rámec pro poskytování sociálních služeb, zatímco odborné zdroje jako Matoušek a další autoři přinášejí hlubší porozumění praktickým aplikacím těchto služeb. Přestože teorie nabízí jasné směrnice a definice, v praxi mohou nastat výzvy vyžadující adaptabilitu a specifická řešení situací, jak ukazují praktické příklady a případové studie. Tyto teoretické základy jsou nepostradatelné pro tvorbu efektivních a funkčních sociálních služeb, které jsou klíčové pro zlepšování životních podmínek znevýhodněných skupin ve společnosti.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 REALIZACE VÝZKUMU

4.1 Výzkumný problém

Výzkumný problémem, na který se zaměřuje tato práce je zjištění funkčních kroků a odhalení rizik při založení odborné sociální poradny. Jak uvádí Davies, stanovení účelu výzkumu a následně výzkumné otázky je základní krok pro realizaci úspěšného empirického šetření. Stejně jako identifikace výzkumníkových potřeb a představ o zkoumaném (Davies 2007). S tím se shodují i Corbin a Strauss (2008) kteří uvádějí, že je potřeba stanovit konkrétní téma, které bude zkoumáno a jeho zdroj. V této práci se konkrétně jedná o zdroj, který označují jako osobní nebo profesní zkušenost, se kterou se výzkumník setkává.

Relevantní doporučení k volbě výzkumného problému dávají také Švaříček a Šed'ová (2007). Upozorňují na nutnost uvědomění si, pro koho bude výzkum přínosem. Za další významný aspekt při volbě výzkumného cíle označují osobní angažovanost a zkušenosti výzkumníka s problematikou společně s provázáním s odborným základem v teorii.

Postup stanovení výzkumného problému byl volen podle výše zmíněných doporučení. V rámci ORP Otrokovice je zřízena pouze dluhová poradna a „obecné“ poradny, například občanská poradna, zde chybí. Cílem je proto zjistit zkušenosti organizací, které se již podílely na zřízení a provozu podobné sociální poradny. Snahou výzkumu je přispět k rozvoji sociálních služeb v daném regionu a nabídnout konkrétní poznatky o možných přínosech a výzvách spojených s vytvářením nových sociálních poraden.

4.2 Cíl výzkumu

Výzkum se zaměřuje na hloubkové porozumění procesu zakládání sociálních poraden, přičemž se věnuje analýze klíčových výzev, finančních, organizačních a legislativních aspektů spojených s tímto procesem. Cílem je identifikovat a popsat kritické fáze, rozhodovací momenty a problémy, se kterými se setkávají zakladatelé a provozovatelé těchto služeb, s využitím příkladů z praxe a rozhovorů s odborníky v oblasti.

Hlavní výzkumný cíl:

- Získat hluboké a komplexní porozumění procesu zakládání sociálních poraden.

Dílčí výzkumné cíle:

- Identifikovat a popsat rozhodovací momenty v procesu zakládání sociálních poraden.
- Zmapovat a analyzovat hlavní problémy, se kterými se setkávají zakladatelé a provozovatelé sociálních poraden.
- Využít příklady z praxe a rozhovory s odborníky pro ilustraci a lepší porozumění problémům.

4.3 Výzkumné otázky

Hlavní výzkumná otázka:

- Jaký je postup při zakládání poradny odborného sociálního poradenství?

Dílčí výzkumné otázky:

- Jaké důvody vedou organizaci k založení poradny?
- Jaké jsou klíčové problémy a úskalí při vzniku odborného sociálního poradenství?

4.4 Metoda sběru dat

Pro sběr dat byl použit polostrukturovaný rozhovor, vycházející z předem připraveného seznamu témat a otázek (Švaříček & Šedřová et al., 2016). Tato metoda je vhodným nástrojem pro získání bohatých a komplexních informací od respondentů. Umožní flexibilitu v průběhu rozhovoru, což je zásadní pro detailní zkoumání specifických aspektů vzniku služby. Předem připravený seznam hlavních témat zajistí, že se dotázání zaměří na klíčové otázky, které jsou relevantní pro výzkumný cíl a zároveň umožní sdílení zkušeností. Na začátku rozhovoru byli účastníci seznámeni s prací, výzkumnými otázkami, cíli výzkumu a byli ujistěni o anonymitě práce. Také souhlasili s pořízením nahrávky rozhovoru na mobilní telefon. Délka jednotlivých rozhovorů byla v intervalu 20-40 minut.

4.5 Výzkumný soubor

Výběr výzkumného souboru patří obecně, dle Miovského, mezi obtížné fáze studie. Za náročné označuje také stanovení a zdůvodnění zvoleného kritéria výběru, volby metody výběru a následné správné provedení procedur a jejich dodržení v praxi (Miovský, 2006).

Výběr účastníků výzkumu byl proveden pomocí metody prostého záměrného výběru. Podle Miovského spočívá tato metoda ve výběru účastníků výzkumu, kteří s výzkumem souhlasí a zároveň jsou pro účast vhodní bez uplatnění dalších specifických metod či strategií (Miovský, 2006). S ohledem na cíle práce, která se zaměřuje na detailní zkoumání zkušeností lidí, kteří byli přímo zapojeni do zakládání sociální poradny, byly vedeny rozhovory s vybranými jednotlivci.

V rámci výzkumu jsou respondenty vedoucí pracovníci sociální poradny a pracovníci, kteří byli aktivně zapojeni do procesu zakládání této poradny. Tato skupina účastníků je klíčová pro poskytnutí hlubšího vhledu do specifických výzev, rozhodnutí a zkušeností spojených s vytvářením sociální poradny. Účelový výběr zajišťuje, že respondentní skupina bude co nejvíce relevantní pro zkoumaný fenomén, přičemž podporuje detailní a kvalitativní analýzu jejich perspektiv.

S ohledem na zvolenou metodu výzkumu byl výzkumný vzorek tvořen službami poskytující odborné sociální poradenství na území Zlínského kraje. Jelikož služby vznikali také před vznikem zákona o sociálních službách, bylo nutné vybrat právě služby založené až po roce 2006. Tímto kritériem se možnosti výběru velmi zúžily. Rozhovory byly tedy vedeny ve třech službách.

V první organizaci proběhl rozhovor s pracovníkem oddělení odborných služeb ve Zlínském kraji. Tento vedoucí byl u zakládání služeb pro lidi s látkovými i nelátkovými závislostmi. V rozhovoru se jednalo o služby, které byly založeny v roce 2017 a v roce 2018.

Věnují se osobám s nelátkovou závislostí (jedná se zejména o hazardní hraní/sázení, dále také závislost na PC, hrách, nakupování apod.), kterým nabízí základní odborné sociální poradenství, individuální, párové, rodinné poradenství a terapie, zprostředkování pobytové léčby i podporu v doléčování; možnost využít podpůrná skupinová setkávání na pracovišti ve Zlíně. Služby jsou pro klienty bezplatné, pokud chtějí, mohou zůstat v anonymitě. Působíme na třech místech ve Zlínském kraji – Zlíně, Uherském Hradišti a v Uherském Brodě.

Ve Zlíně poskytuje ambulantní služby pro osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách. Nabízí služby vedoucí k minimalizaci škod – Harm Reduction (výměnný program injekčních setů a dalšího zdravotnického materiálu, pomoc v zajištění základního zdravotnického ošetření, testování na HCV a HIV). Příbuzným a osobám

blízkým uživatelům nabízíme pomoc při orientaci ve vzniklé situaci a následně podporu při snaze situaci řešit.

Druhý rozhovor proběhl se zakládající pracovníci a následně vedoucí služby. Služba vznikla v roce 2020 pro osoby, které potřebují pomoc se zvládnutím péče o sebe nebo o své blízké nebo, které se na péči o své blízké nebo o sebe připravují, a pozůstali. Posláním je provázet osoby, které pečují nebo se chystají pečovat o sebe nebo o své blízké. Pečujícím poskytujeme odborné sociální poradenství a podporujeme je, aby zvládli péči, využívali vhodné pomůcky, služby, zorientovali se v systému sociálních dávek a dokázali si vytvořit prostor pro odpočinek a sociální vztahy. Pečující doprovázíme i v době po smrti jejich blízkých.

Další, třetí, rozhovor proběhl se sociální pracovníci dluhové poradny. Tato pracovnice byla součástí týmu, který poradnu zakládal. Posláním služby je zdarma poskytovat odborné rady, pomoc a podporu lidem v nepříznivé sociální situaci související s dluhy. Dluhové poradenství zahrnuje práci s jednotlivci nebo páry, kteří mají dluhy. Služba poskytuje systémy podpory v situacích zadlužení, nebezpečí exekuce, či více exekucí, hrozby ztráty či zásadní destabilizace životního zázemí. Cílem je poskytnutí poradenství a zajištění komunikace s věřiteli, úřady nebo exekutory při řešení dluhové problematiky uživatele, případně rodiny. Jde o systematickou a dlouhodobou podporu či jednorázové poradenství ve formě ambulantní formy, tedy přímo v kancelářích služby. Poradna poskytuje službu od roku 2010. Významným milníkem pro službu byla možnost začít podávat návrhy na povolení oddlužení. Se změnou v legislativě přišla povinnost udělat si v roce 2018 akreditaci u Ministerstva spravedlnosti, což si služba doplnila.

4.6 Způsob zpracování dat

Rozhovory byly zaznamenány nahrávací zařízením a následně byla provedena transkripce, tedy převedení dat netextové povahy do textové povahy (Miovský 2006). Při přepisování rozhovoru do textové podoby bylo dbáno etických zásad. V případě, že respondent uváděl jména a jiné konkrétní informace, byly tyto nahrazeny textovými symboly. Analýza byla již prováděna pouze s textovou podobou. S ohledem na tuto skutečnost bylo snahou přepisu vytvoření co největší autenticity. Při přepisu však není možné se vyvarovat redukci dat a nelze plnohodnotně zachytit všechny skutečnosti rozhovoru (Miovský 2006).

Při práci byl zvolen design zakotvené teorie, která je induktivně odvozená ze zkoumání jevu, který reprezentuje (Strauss, Corbin, 1999).

S daty bylo následně pracováno v jednotlivých fázích dle zakotvené teorie.

Přepsané rozhovory byly analyzovány pomocí otevřeného kódování. Text byl rozdělen na významové jednotky, které označují jednotlivé události (Miovský 2006). Tyto jednotky byly pojmenovány a rozděleny do kategorií (Švaříček a Šed'ová at al., 2016). Následně proběhlo axiální kódování, kde došlo k propojení jednotlivých kategorií a subkategorií na základě vzájemných vztahů. Ve třetí fázi, selektivním kódování, byly vybrány hlavní kategorie, které popisují zkoumaný jev (Švaříček, Šed'ová, 2007).

5 ANALÝZA A INTERPRETACE DAT

Kapitola předkládá analýzu a interpretaci dat z provedeného výzkumného šetření. Celý proces byl řízen zásadami a principy zakotvené teorie. Průběh zakládání poradny odborného sociálního poradenství můžeme sledovat od momentu nutnosti služby až po financování chodu služby.

5.1 Interpretace kategorií

První fází byla metoda otevřeného kódování. Po důkladném přečtení rozhovorů byly jednotlivým informacím přiřazeny vhodné kódy. Tak vzniklo 5 hlavních kategorií:

- důvody ke vzniku,
- komunitní plány,
- podání žádosti,
- cílová skupina,
- další okolnosti ovlivňující založení služby.

Popis každé kategorie byl doplněn vyjádřením samotných pracovníků, které lépe vystihuje danou problematiku. Pro lepší orientaci byla použita zkratka R, tedy jako respondent s číslem 1-3, podle popisu účastníků ve čtvrté kapitole 4.5.

Kategorie č. 1 – Důvody ke vzniku

V této kategorii jsou zařazeny výpovědi respondentů dotýkající se jejich důvodů k založení odborného sociálního poradenství.

Tabulka 1: Kódy první kategorie

Název kategorie	Kódy
Důvody ke vzniku	pečující obcházeli různé služby
	všechny informace na jednom místě
	iniciace od donátora

(Vlastní výzkum 2023-2024)

Respondenti identifikovali různé důvody vedoucí k vytvoření nové sociální služby. Mezi nimi byl významný impulz, kdy zaměstnanci organizace nebyli schopni poskytnout komplexní poradenství na jednom místě, což ztěžovalo klientům zajištění péče pro své blízké. „Vedlo nás k tomu to, že když k nám přišel pečující, tak jsme ho vyslechli v jedné kanceláři např. Pečovatelské služby a napadlo nás, že by ještě potřeboval pomoc i zdravotních sester a tak jsme ho poslali o kancelář dále... Tam pečující opět zase dlouze vykládal svůj příběh.... Někdy takto obešel i tři až čtyři služby... Chtěli jsme proto, aby šel jen do jedné kanceláře a měl svého kontaktního pracovníka max. dva, se kterými bude všechno toto řešit a dostane všechny informace na jednom místě.“ (R2)

Organizace navrhovala, z pozice člena komunitního plánování, aby takovéto poradenství probíhalo v rámci úřadu obce s rozšířenou působností zaměstnanci sociálního odboru.

„...primárně jsme chtěli, aby to dělala obec ORP v rámci sociálního odboru. Nicméně ORP se k tomu nemělo. A tak jsme se toho chopili my, protože jsme věděli, že to je potřeba, že je potřeba. Těm lidem se věnovat, podporovat je a tak dále.“ (R2)

Jiným důvodem byla také například zakázka od Rady vlády pro koordinaci v oblasti závislostí. V tomto případě se postup vzniku služby poněkud liší od postupu při zakládání standardní sociální služby. „Myslím si, že se budeme hodně lišit oproti běžné občanské poradně, protože teď už náš druhý nejvýznamnější, ale vlastně vždy zpočátku toho vzniku té služby, tak nejvýznamnější donátor je rada vlády pro politiku závislostí. A ta má nějakou celorepublikovou strategii. Do které když zapadá vznik nějaké nové služby, tak oni jsou ti, kdo to iniciují. Jsou schopný to třeba první tři roky platit úplně na 100%. Pak vlastně až během těch tří let hlavně vyjednáváme s krajem zařazení do sítě. V tomto je tento postup docela odlišný proti oproti tomu, když vzniká klasická poradna nebo možná i klasická sociální služba, která nemá takového významného donátora.“ (R1)

Z analýzy respondentů vyplývají klíčové důvody pro založení nové sociální služby. Prvním z nich je potřeba zefektivnit proces poskytování pomoci tak, aby klienti mohli získat všechny potřebné informace a podporu na jednom místě, místo toho, aby museli navštívit více různých služeb. Vznik nové služby měl za cíl ušetřit čas a snížit stres pro ty, kteří hledají pomoc. Druhým významným impulzem je zakázka, například od Rady vlády pro koordinaci v oblasti závislostí, která může zahájit proces založení nové služby na základě širších strategických cílů a zároveň poskytnout finanční zdroje pro její počáteční fázi. Tato důvody reflektují jak praktické, tak strukturální aspekty vzniku nových sociálních služeb, které jsou

přizpůsobeny specifickým potřebám a podmínkám daného komunitního nebo národního kontextu.

Kategorie č. 2 - Komunitní plány

Tabulka 2: Kódy druhé kategorie

Název kategorie	Kódy
Komunitní plány	komunitní plán obce
	potřebnost služby
	komunitní plán kraje

(Vlastní výzkum 2023-2024)

Jak bylo zmíněno v kapitole 2.2, charakteristickým znakem metody je důraz kladený na zapojování všech, kterých se zpracovávaná oblast týká, na dialog a vyjednávání a na dosažení výsledku, který je přijat a podporován většinou účastníků (Hermann, 2008, s.26). V provedených rozhovorech respondenti kladly důraz na zapojení organizace do komunitního plánování ORP i kraje. „*Tam vlastně se teprve dostáváte k tomu jádru věci, protože každá služba, která vznikne, tak má někde nějaké sídlo, vzniká pro nějakou oblast. A kraj vlastně primárně komunikuje se samosprávou té obce, ve které chcete mít sídlo. Takže vy se musíte v první řadě snažit domluvit se členy skupiny komunitního plánování v lokalitě, ve které chcete tu službu provozovat. Když se Vám je podaří přesvědčit o potřebnosti služby a ještě si seženete i nějaké peníze a bude schválen komunitní plán obce s tím, že mají v rozvojové oblasti uvedené, že službu chtějí zřídit, tak pokračujete na krajský úřad. Na krajském úřadě je ten postup velmi podobný tomu, co jste prošla v obci.*“ (R1)

Kategorie č. 3 – Podání žádosti

Teoretickému popisu procesu registrace sociální služby se věnuje kapitola 2.1, zatímco empirická část práce, založená na výpovědích respondentů, poskytuje praktický pohled na tento proces. Rozhovory s respondenty odhalují, že i když teorie předpokládá jasně definovaný postup, realita registrace může být časově náročná a komplikovaná. Tato praktická zkušenost je klíčová pro pochopení skutečných výzev, s kterými se organizace při zavádění nových sociálních služeb setkávají. Poslední část této kapitoly se věnuje také pohledu jednoho z respondentů na současnou situaci při zakládání nové sociální služby.

Tabulka 3: Kódy třetí kategorie

Název kategorie	Kódy
Podání žádosti	žádost na ZK
	popis služby
	formy služby
	časová náročnost

(Vlastní výzkum 2023-2024)

Žádosti o registraci sociální služby jsou podávány na krajský úřad, v případě respondentů se jednalo o Krajský úřad Zlínského kraje. Žádost musí obsahovat komplexní informace o provozu a organizaci služby, které umožní úřadu posoudit její připravenost. „Bylo potřeba poslat žádost na kraj a vyplnit jim vše co požadovali, jako byla otvírací doba, počet úvazku, základní myšlenka co bude poradna dělat, zda má ambulantní nebo terénní charakter, jaké má poradna materiální vybavení, atd...“ (R2)

Kromě strukturálních a operačních detailů, je důležité, aby žádost zahrnovala i konkrétní popis plánovaných aktivit, metod práce a očekávaných výsledků. Tato informace pomáhá krajskému úřadu lépe pochopit cíle a potřebnost služby. „To znamená, popisujete, co chcete dělat, jak to chcete dělat, jak často to budete dělat, s kolika lidmi to budete dělat, jaký bude přibližný rozpočet. Toto podáte na ten kraj, tam existuje tým pro dohodu.“ (R1)

Záměr založení nové sociální služby od jeho počátku až po jeho schválení a realizaci je rozsáhlým a časově náročným procesem. Výpovědi respondentů ukazují, že založení služby není okamžitým procesem, ale vyžaduje dlouhodobé plánování a koordinaci s mnoha zúčastněnými stranami. Začíná se identifikací potřeby v komunitě, což vyvolává první fázi vyjednávání s lokálními samosprávami a obcemi. Tyto rozhovory jsou závislé na časování aktualizací komunitních plánů, které se obvykle dějí každý rok.

„...to předchází vyjednávání na těch obcích, což je zase závislé na tom, kdy oni mají aktualizace vlastních komunitních plánů, nebo oni bývají teda každý rok, aby právě to nebylo takové, že se někdo někam nedostal, je potřebný. Není to tak, že přijdete, aby vám to povolili, a oni vám to hned schválí.“ (R1)

Důraz je kladen na to, že přístup k vytvoření služby je strategický a musí být pečlivě obhajován v rámci těchto plánů. „My jsme byli, nebo myslím, že organizace do teďka velmi

aktivně, ale v té době jsme byli velmi aktivním členem komunitního plánování, protože právě jako organizace jsme vnímali, že je velmi důležité být jako v té síti, jakoby být v kontaktu, vědět, co je potřeba, aby se i o nás vědělo, abychom reagovali na potřeby.“ (R2)

Následuje období, kdy je záměr představen krajským úřadům, což trvá dalších přibližně rok a půl na schválení. Tento krok vyžaduje další podrobné zdůvodnění potřebnosti služby, často v rámci komplexního administrativního procesu.

Celý proces od prvního návrhu po konečné schválení tak může trvat více než dva roky, během kterých je nutná soustavná koordinace, plánování a adaptace strategie podle dynamiky a potřeb komunity.

Kategorie č. 4 – Cílová skupina

Teoretické vymezení cílové skupiny je předložen v kapitole 2.3. Příklady z praxe ukazují, že i přes jasné vymezení cílové skupiny zákonem 108/2006 Sb. není vždy jednoduché skupinu potřebných při registraci služby přesně popsat. V rámci diskuse o vymezení cílové skupiny jedním z respondentů byla zmiňována specifická situace, kdy neexistovala přesná definice cílové skupiny v zákoně v době zakládání služby. To vedlo k adaptaci a inovativnímu přístupu v definování potřebného.

Tabulka 4: Kódy čtvrté kategorie

Název kategorie	Kódy
Cílová skupina	žádost na ZK
	popis služby
	formy služby
	časová náročnost

(Vlastní výzkum 2023-2024)

„Nicméně v tento okamžik nebo v té době, kdy my jsme to dělali, tak jako vlastně ta definice v zákoně nebyla a vlastně bylo potřeba na pečující osoby nahlížet, a to je to, co jsme potom nakonec do registrace dali. A to jsou osoby v krizi, to znamená, což je to jako naprosto nesystémové. Je to prostě úplně špatně, nicméně to bylo to nejbližší, co jsme mohli udělat. To znamená, my jsme tvrdili, že člověk, který pečuje, když už potřebuje sociální službu, tak to znamená, že vlastně se ocitá v nějaké krizové situaci, kdy je před vyhořením nebo kde je,

prostě si neví rady, protože náhle se ocitlo nebo nějakým způsobem se ocitlo v obtížné situaci a řeší to.“ (R2)

Další příklad ovlivnění definice cílové skupiny externími faktory představuje situace, kdy službu inicioval konkrétní donátor nebo úřad, který definoval specifické potřeby regionu.

„My jsme tady s touhle konkrétní službou měli velkou výhodu, že jsme byli osloveni tím úřadem vlády, abychom něco takového, co bude zaměřené na závislosti, otevřeli ve zlínském kraji, že tady nic takového není.“ (R1)

Při definování cílové skupiny je klíčové zohlednit i komunitní plán místní obce nebo města, který může poskytnout cenné informace pro určení potřeb dané skupiny. Správné pochopení a začlenění těchto informací může výrazně pomoci při založení služby a její podpoře.

„že i Magistrát města Zlín to takto chtěl, pouze si dali podmínku, že budeme, že budeme nejenom pro gamblery, ale že budeme otevřený i pro látkové závislosti.“ (R1)

Cílová skupina může zásadně ovlivnit rozhodnutí o založení nové služby, protože jejich potřeby a chování jsou klíčovými faktory pro úspěch jakékoli nabídky. Například pokud se ukáže, že určité skupiny lidí aktivně využívají stávající služby, může to signalizovat potenciální poptávku po nové službě, která by byla lépe přizpůsobena jejich specifickým potřebám nebo preferencím. V takovém případě může být založení nové služby motivováno snahou lépe oslovit tuto cílovou skupinu, poskytnout jí přidanou hodnotu nebo vyplnit mezeru na trhu, kterou stávající služby neřeší dostatečně efektivně.

„na azyláku byli klienti, kteří měli dluhové problémy. Tehdejší vedoucí přemýšlel jak těmto lidem pomoci. Prvotně to tady nebylo tak zešíroka jako teď, ale byli to lidé bez domova, kteří měli dluhy.“ (R3)

Lze konstatovat, že přesné a efektivní vymezení cílové skupiny je zásadní pro úspěšné založení a fungování sociálních služeb. Z praktických zkušeností a teoretických poznatků vyplývá, že tento proces vyžaduje důkladné pochopení legislativních požadavků, jakož i dynamiky a potřeb konkrétní komunity. Zahrnutí informací z komunitních plánů a interakce s místními úřady, jak ukazují příklady z města Zlín, může významně přispět k přesnějšímu zaměření služeb a zvýšení jejich efektivity. V této kapitole jsme prozkoumali, jak rozmanité vlivy a požadavky různých zainteresovaných stran mohou ovlivnit definici cílové skupiny, což je klíčové pro správné plánování a poskytování sociálních služeb v souladu s reálnými potřebami obyvatel.

Kategorie č. 5 – Další okolnosti ovlivňující založení služby

Proces vzniku sociální služby je dlouhý a ovlivněný celou řadou okolností. V předchozích kapitolách jsou ukázány pouze jedny ze základních kroků vzniku služby. V průběhu rozhovorů se ovšem vynořili další témata a okolnosti, které vznik sociální služby ovlivňují.

Tabulka 5: Kódy páté kategorie

Název kategorie	Kódy
Další okolnosti ovlivňující založení služby	bez nákladů na vybavení
	jméno ve městě
	vícezdrojové financování
	významný donátor
	podpora z projektů
	finace z krajů a měst
	podmínky pro financování z MSPV
	podmínky ZK
	absence školení a zkušeností

(Vlastní výzkum 2023-2024)

Během rozhovorů bylo zdůrazněno, že klíčovým faktorem pro úspěšný vznik a provoz sociální služby je její zařazení do krajské sítě, což umožňuje přístup k financování z Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV). Toto financování je esenciální pro pokrytí provozních nákladů a je podmíněno začleněním služby do základní sítě sociálních služeb. „A sociální služby, které buď už teda v té době byly, anebo postupně nově vznikají, tak mají nárok na financování, z MPSV vlastně jedině v té chvíli, kdy mají nějakou část úvazku v té základní síti. Nejvíce peněz, které může sociální služba dostat, jsou z MPSV. Na to jsou v té vyrovnávací platbě navázané peníze z kraje a většina obcí už navazuje své příspěvky. Takže pokud vy nemáte ve službě ani část úvazku v této krajské síti sociálních služeb, tak na tyhle peníze nemáte vůbec nárok.“ (R1)

Další běžně využívanou metodou financování nově vznikajících sociálních služeb jsou projekty financované z fondů Evropské unie. Tato finanční podpora umožňuje pokrytí nákladů na personál v počátečních fázích provozu služby. „Ze začátku jsme měli dvě

pracovnice a každá měla v poradně pouze půl úvazku. Což také že začátku finančně pomohlo. Pracovnice byly dokrývány z projektu Pečuj doma.“ (R2)

Financování sociálních služeb z krajského rozpočtu obvykle zahrnuje specifické požadavky, jakými jsou například počty odpracovaných hodin. Toto měření výkonu je klíčové pro udržení financování a může vést k nutnosti vracení finančních prostředků, pokud nejsou splněny stanovené požadavky.

„Dostáváme peníze od kraje a částka je vždy určena jejich přepočtem na naše úvazky. Na oplátku oni žádají počet hodin intervencí, které musíme za rok splnit. Pokud bychom splnili méně jak 80%, musíme peníze vracet.“ (R2)

Na počátku vzniku služby se zakladatelé mohou potýkat s mnoha výzvami, například kvůli nedostatku dostupných zkušeností a vzdělávacích zdrojů v dané oblasti, navíc pokud jde o první službu svého druhu. Jak vyplynulo z rozhovoru, největším problémem z počátku bylo, jak získat klíčové informace a kde se dále vzdělávat, což představovalo zásadní překážku při založení služby.

„Počátky byly takové, že tím, že jsme byli víceméně první, tak nebyly žádné zkušenosti. Nebyl výběr takových školení jak dnes. Učila jsem se na případech, které jsem řešila. Musela jsem se sama vzdělávat, pak tam byl nějaký poradce, právníčka. Bylo to vše takové intuitivní a opravdu samo vzdělávání. Až potom, posléze, jsem se začala pít po možnostech nějakého vzdělávání, tak samozřejmě potom jsem ho už i absolvovala. Tím jsem chtěla říct, že tam tehdy byl největší problém jak získat informace a kde se vzdělat. To byl, myslím, takový kámen úrazu.“ (R3)

V začátcích fungování budou mít jiné problémy služby, organizace nemá další volné prostory, než služby, které mohou mít zázemí v jiných již fungujících službách organizace.

„Tím, že služba vznikala v organizaci, která už fungovala, nebylo z počátku potřeba žádné extra finanční náklady na nové prostory nebo vybavení. To jsme již měli.“ (R2)

„Byly jsme dva. Kolega byl v Otrokovicích, ten měl kancelář. Já jsem byla ve Zlíně a byla jsem bez kanceláře. Takže já jsem si nasmlouvala klienty, že se potkáme u nich doma, někde v restauraci nebo někde prostě. A takto jsem je kontaktovala. Z počátku to bylo tak, že aby klienti byli informovaní, tak ten první rok jsem pobíhala, vlastně v terénu a pak jsem to zpracovávala v kanceláři. Ale aby lidé o službě věděli a cítili, že je na službu spoleh, tak jsem měla i velké účty za telefon. Pak už jsem měla kancelář ve Zlíně a zveřejnilo se to v tisku a klienti si to začali předávat a už se to zlepšilo.“ (R3)

Závěrem lze říci, že proces vzniku a rozvoje sociálních služeb je komplexní a závisí na mnoha faktorech. Klíčovými aspekty jsou především přístup k financování, začlenění služby do krajské sítě, a dostupnost vhodného vzdělávání a odborných školení. Bez zařazení do krajské sítě sociálních služeb je prakticky nemožné získat finanční prostředky od Ministerstva práce a sociálních věcí (MPSV), což je zásadní pro pokrytí provozních nákladů. Navíc projekty financované z fondů Evropské unie často poskytují nezbytnou podporu v počátečních fázích provozu. Na začátku existence služby se zakladatelé často potýkají s nedostatkem zkušeností, potřebných informací a vzdělávacích zdrojů, což může představovat zásadní překážku v jejich úsilí. Přestože tyto výzvy mohou být náročné, efektivní řešení těchto problémů a důraz na kvalitu a dostupnost služeb jsou klíčové pro dlouhodobý úspěch a stabilitu sociálních služeb.

5.2 Paradigmatický model a jeho interpretace

Druhou fází zakotvené teorie je axiální kódování. Jeho hlavním principem je propojení výsledných kategorií na základ jejich vzájemných vztahů. Obsahem paradigmatického modelu jsou příčinné podmínky, jev, strategie jednání, kontext, intervenující podmínky a následky (Strauss, Corbin, 1999).

Tabulka 6: Paradigmatický model

Příčinné podmínky	Jev	Kontext	Interpretující podmínky	Strategie	Následky
Důvody ke vzniku	Založení služby odborného sociálního poradenství	Komunitní plánování	Cílová skupina	Další okolnosti.....	Podání žádosti

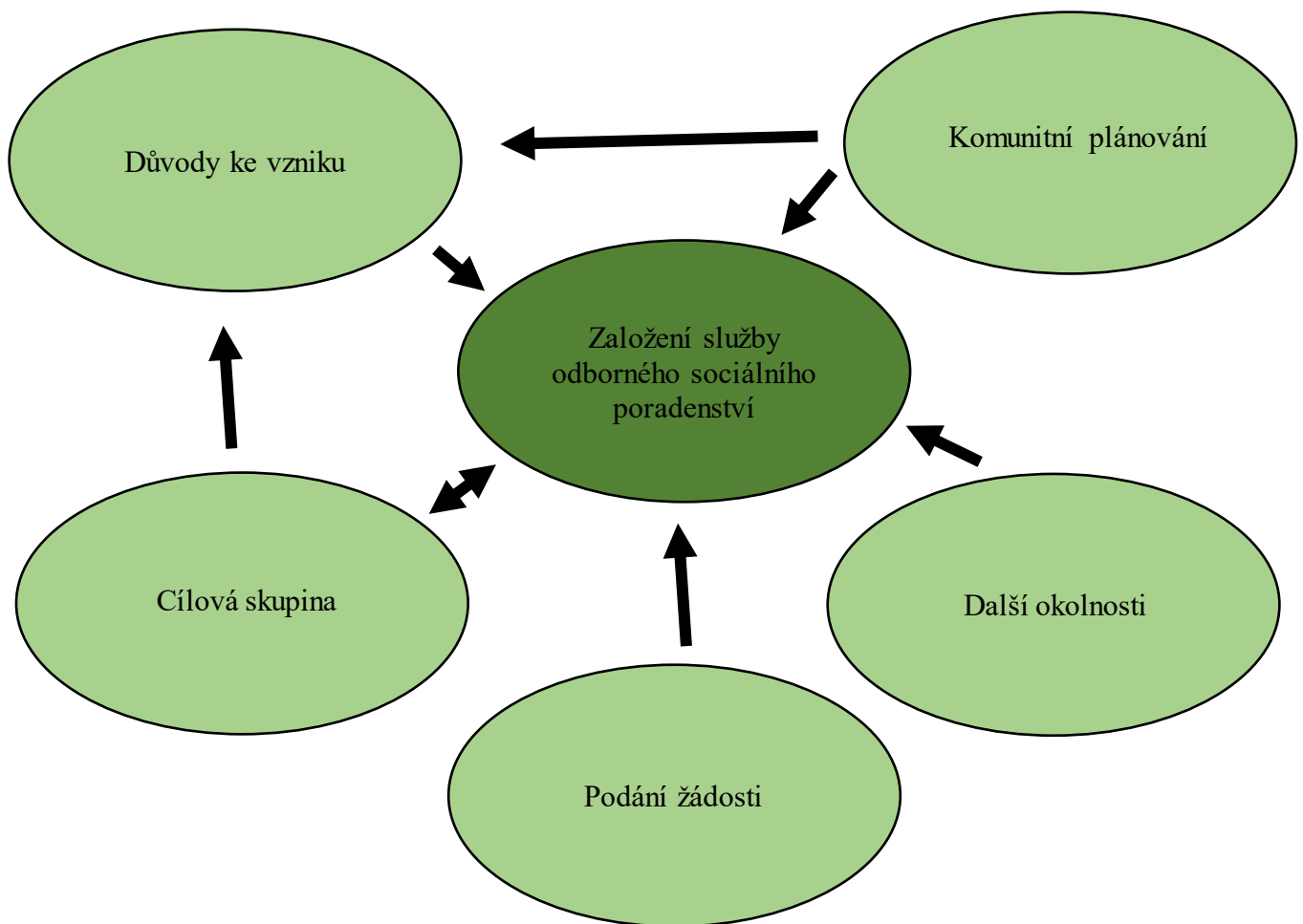
Ústřední částí paradigmatického modelu je **jev**, který označuje hlavní myšlenku, tedy založení služby odborného sociálního poradenství. A to z pohledu pracovníků zapojených do zakládání takovéto služby. Druhou částí modelu jsou **příčinné podmínky** stojící za vznikem samotného jevu (Strauss, Corbin, 1999). Zde byla přiřazena kategorii Důvody ke vzniku. Pozornost je v této kategorii věnována důvodům, které vedly organizaci k založení služby. **Kontext**, další část model, je pojímán jako specifický soubor vlastností, za nichž jsou uplatňovány strategie jednání nebo interakce (Strauss, Corbin, 1999). Zahrnuta je zde kategorie Komunitní plánování. Kategorie zahrnuje proces komunitního plánování a jeho důležitost při zakládání služby. Hlavní součástí je zde potřebnosti zakládané služby v prostředí dané obce/kraje. Dále navazují **interpretující podmínky**, kde byla zvolena

kategorie Cílová skupina. Zabývá se situací, která není při zakládání služby jednoduchá, a to je určení cílové skupiny služby. Celý proces vzniku služby to může negativně ovlivnit. Je třeba zařadit cílovou skupinu dle zákona 108/2006 Sb., což nemusí přímo odpovídat dané potřebě. Další částí modelu je **strategie jednání**. Přidělení kategorie, Další okolnosti, může naopak proces vzniku ovlivnit pozitivně. Kategorie zahrnuje další okolnosti pro vznik služby jako je financování, zázemí silné a známé organizace, nebo také podnět pro vznik z Rady vlády. Poslední částí modelu jsou **následky**, které jsou výsledkem jednání a interakcí (Strauss, Corbin, 1999). Tímto byla určena kategorie Podání žádosti. Kategorie popisuje proces podání žádosti o registraci služby a její náležitosti.

5.3 Zakotvená teorie a její interpretace

Další, poslední fází zakotvené teorie je selektivní kódování, které je spojeno s výběrem centrální kategorie. S jeho pomocí byly přezkoumány a nově uspořádány vytvořené kategorie. Byla vybrána centrální kategorie, Založení služby odborného sociálního poradenství, a vytvořen model, představený níže. S pomocí tohoto modelu je možné lépe porozumět propojení mezi kategoriemi.

Obrázek 1: Model zakotvené teorie

Za centrální kategorii byla stanovena kategorie Založení služby odborného sociálního poradenství. Tuto ovlivňují všechny další, kterými jsou Důvody ke vzniku, Cílová skupina, Komunitní plánování, Podání žádosti a Další okolnosti. Kategorie Důvody ke vzniku způsobila celý proces založení služby. Důvody ke vzniku jsou ovlivněny kategoriemi Cílová skupina a Komunitní plánování, odkud potřeba vzniku služby může vzejít.

6 INTERPRETACE DAT A DISKUZE

Na základě provedeného výzkumu a analýzy dat byly identifikovány klíčové aspekty týkající se procesu založení odborné sociální poradny. Z rozhovorů s respondenty vyplynulo několik důležitých bodů, které je třeba zvážit při zakládání takové služby.

Jedním z hlavních důvodů pro vznik nové sociální služby byla potřeba centralizovat různé formy pomoci na jednom místě. Klienti často museli obcházet více různých služeb a opakovaně vysvětlovat svou situaci, což bylo pro ně časově i psychicky náročné. Centralizace služeb umožňuje poskytování komplexní pomoci na jednom místě, čímž se zvyšuje efektivita a snižuje stres klientů. Respondenti zdůraznili, že poskytování komplexních služeb na jednom místě nejen usnadňuje klientům přístup k potřebné pomoci, ale také zlepšuje koordinaci mezi různými odborníky a službami.

Dalším významným důvodem byla zakázka od Rady vlády pro koordinaci v oblasti závislostí, která poskytla nejen finanční prostředky, ale také strategickou podporu pro zahájení nové služby. Tento druh podpory je zásadní, protože umožňuje organizacím překonat počáteční finanční překážky a zaměřit se na rozvoj a zlepšování poskytovaných služeb. Respondenti uvedli, že tato forma podpory výrazně usnadnila proces založení nové služby a umožnila jim soustředit se na kvalitní poskytování sociálního poradenství.

Komunitní plánování hrálo klíčovou roli v úspěšném založení poradny. Zapojení místních samospráv, poskytovatelů služeb a samotných uživatelů do plánovacího procesu zajistilo, že nová služba bude odpovídat specifickým potřebám dané komunity a bude mít její podporu. Respondenti zdůraznili, že komunitní plánování umožňuje lepší pochopení potřeb komunity a zajišťuje, že nové služby budou efektivně integrovány do existujícího systému sociálních služeb. Tento přístup nejen zvyšuje efektivitu poskytovaných služeb, ale také posiluje spolupráci mezi různými aktéry v oblasti sociální péče.

Podání žádosti o registraci sociální služby je časově náročné a vyžaduje důkladné plánování a přípravu. Respondenti popsali, že žádost musí obsahovat podrobné informace o provozu a organizaci služby, včetně popisu plánovaných aktivit, metod práce a očekávaných výsledků. Proces schvalování může trvat více než dva roky, což ukazuje na složitost a důkladnost celého postupu. Respondenti uvedli, že je důležité mít jasně definovaný plán a být připraven na dlouhodobé závazky a administrativní nároky spojené s registrací a provozem sociální služby.

Vymezení cílové skupiny je dalším klíčovým aspektem zakládání sociální služby. Přesné a efektivní vymezení cílové skupiny umožňuje poskytovatelům zaměřit své služby na konkrétní potřeby jednotlivců a skupin, které tyto služby nejvíce potřebují. Respondenti zdůraznili, že je důležité zohlednit legislativní požadavky a specifické potřeby komunity. Správné pochopení a začlenění těchto informací může výrazně přispět k úspěšnému zaměření a poskytování služeb. Respondenti také zmínili, že při vymezení cílové skupiny je důležité spolupracovat s místními organizacemi a komunitami, aby bylo zajištěno, že služby budou odpovídat skutečným potřebám obyvatel.

Dalším důležitým aspektem, který byl identifikován, je potřeba zajistit dlouhodobou udržitelnost financování sociální služby. Respondenti uvedli, že získání finančních prostředků je často náročné a vyžaduje neustálé hledání nových zdrojů financování. Bylo zdůrazněno, že je důležité mít diverzifikované finanční zdroje, které zahrnují jak veřejné, tak soukromé financování. Tento přístup umožňuje organizacím lépe zvládat finanční nejistoty a zajistit stabilní poskytování služeb.

Výsledky výzkumu ukazují, že proces založení sociální poradny je komplexní a vyžaduje pečlivé plánování, koordinaci a spolupráci mezi různými aktéry. Klíčovým faktorem úspěchu je zapojení místní komunity a podpora od významných donátorů, kteří mohou poskytnout potřebné finanční zdroje. Důležitým zjištěním je také potřeba centralizace služeb, která usnadňuje klientům přístup k potřebné pomoci a zvyšuje efektivitu poskytovaných služeb.

Jedním z hlavních zjištění je význam komunitního plánování. Tento přístup umožňuje lépe porozumět specifickým potřebám komunity a zajistit, že nové služby budou efektivně integrovány do stávajícího systému sociální péče. Zapojení všech zainteresovaných stran, včetně uživatelů služeb, poskytovatelů a místních samospráv, je klíčové pro úspěšné založení a udržitelnost sociální poradny. Komunitní plánování také přispívá k posílení spolupráce mezi různými aktéry a zajišťuje, že služby budou lépe koordinovány a efektivněji poskytovány.

Dalším důležitým aspektem je potřeba zajistit dlouhodobou udržitelnost financování sociální služby. Jak bylo zmíněno, získání finančních prostředků je často náročné a vyžaduje neustálé hledání nových zdrojů financování. Diverzifikace finančních zdrojů, která zahrnuje jak veřejné, tak soukromé financování, umožňuje organizacím lépe zvládat finanční nejistoty a zajistit stabilní poskytování služeb. Tento přístup je zásadní pro udržení kvality a dostupnosti sociálních služeb.

Proces registrace sociální služby je dalším klíčovým krokem, který vyžaduje pečlivé plánování a přípravu. Respondenti popsali, že administrativní a legislativní nároky spojené s registrací mohou být časově náročné a vyžadují důkladnou přípravu. Je důležité mít jasně definovaný plán a být připraven na dlouhodobé závazky a administrativní nároky spojené s registrací a provozem sociální služby. Tento proces může trvat více než dva roky, což ukazuje na složitost a důkladnost celého postupu.

Význam vymezení cílové skupiny byl také zdůrazněn jako klíčový faktor úspěchu. Přesné a efektivní vymezení cílové skupiny umožňuje poskytovatelům zaměřit své služby na konkrétní potřeby jednotlivců a skupin, které tyto služby nejvíce potřebují. Správné pochopení a začlenění těchto informací může výrazně přispět k úspěšnému zaměření a poskytování služeb. Při vymezení cílové skupiny je důležité spolupracovat s místními organizacemi a komunitami, aby bylo zajištěno, že služby budou odpovídat skutečným potřebám obyvatel.

Další důležitou oblastí, která byla identifikována, je potřeba poskytovat kontinuální vzdělávání a odborný rozvoj pro sociální pracovníky. Vzhledem k rostoucím nárokům na sociální služby a zvyšujícímu se počtu jedinců v sociálně nepříznivých situacích je nezbytné, aby byli sociální pracovníci dobře vybaveni nejen teoretickými znalostmi, ale také praktickými dovednostmi. Kontinuální vzdělávání a odborný rozvoj přispívají k zajištění vysoké kvality poskytovaných služeb a umožňují sociálním pracovníkům lépe reagovat na potřeby svých klientů.

Závěrem lze říci, že úspěšné založení odborné sociální poradny vyžaduje pečlivé plánování, koordinaci a spolupráci mezi různými aktéry. Klíčovými faktory úspěchu jsou zapojení místní komunity, podpora od významných donátorů, centralizace služeb, dlouhodobá udržitelnost financování, správné vymezení cílové skupiny a kontinuální vzdělávání sociálních pracovníků. Tyto faktory přispívají k úspěšnému poskytování kvalitních a dostupných sociálních služeb, které jsou nezbytné pro podporu a integraci jednotlivců v nepříznivých sociálních situacích. Výsledky této práce mohou sloužit jako cenný zdroj informací pro další organizace a jednotlivce, kteří se zabývají zakládáním a provozem sociálních poraden, a přispět tak k rozvoji kvalitních a dostupných sociálních služeb v České republice

ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zaměřila na komplexní analýzu procesu zakládání odborné sociální poradny, se zvláštním důrazem na identifikaci a řešení výzev spojených s tímto procesem. Výzkum zahrnoval teoretický přehled legislativních, finančních a organizačních aspektů, jakož i empirickou analýzu založenou na rozhovorech s odborníky a praktiky v oblasti sociálních služeb.

Jedním z hlavních zjištění této práce je, že úspěšné založení sociální poradny vyžaduje pečlivou přípravu a koordinaci mezi různými zainteresovanými stranami. Klíčové kroky zahrnují registraci sociální služby, komunitní plánování a přesné vymezení cílové skupiny. Proces registrace je nezbytným krokem, který umožňuje poskytovatelům získat oprávnění k poskytování služeb a přístup k veřejným finančním prostředkům. Tento proces je však časově náročný a vyžaduje důkladnou přípravu a splnění řady legislativních a administrativních požadavků.

Komunitní plánování bylo identifikováno jako klíčový nástroj pro zajištění, že nové služby budou odpovídat specifickým potřebám dané komunity a budou mít její podporu. Tento přístup zahrnuje spolupráci všech zainteresovaných stran, včetně místních samospráv, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb. Správné zapojení těchto aktérů do plánovacího procesu zvyšuje šance na úspěšné založení a udržitelný provoz sociální poradny.

Dalším významným aspektem je vymezení cílové skupiny. Přesné a efektivní vymezení cílové skupiny umožňuje poskytovatelům zaměřit své služby na konkrétní potřeby jednotlivců a skupin, které tyto služby nejvíce potřebují. Zákon č. 108/2006 Sb. definuje různé cílové skupiny pro odborné sociální poradenství, což poskytovatelům usnadňuje orientaci v legislativních požadavcích.

Empirická část práce, založená na rozhovorech s odborníky, přinesla praktické poznatky o tom, jak se teoretické koncepty a legislativní rámce promítají do reálného procesu zakládání sociální poradny. Z rozhovorů vyplynulo, že hlavními výzvami jsou nejen administrativní a legislativní překážky, ale také potřeba získat finanční zdroje a podporu od místních komunit a samospráv. Respondenti zdůraznili význam zapojení do komunitního plánování a potřebu centralizace služeb, aby klienti mohli získat veškerou potřebnou pomoc na jednom místě.

Z výsledků této práce vyplývá několik doporučení pro organizace a jednotlivce, kteří plánují založení nové sociální poradny. Za prvé, je nezbytné důkladně plánovat a připravit se na celý proces, včetně získání všech potřebných legislativních a administrativních dokumentů. Za

druhé, aktivní zapojení do komunitního plánování a spolupráce s místními samosprávami může výrazně zvýšit šance na úspěch. Za třetí, je důležité mít jasně vymezenou cílovou skupinu a přizpůsobit služby jejím specifickým potřebám.

Celkově lze konstatovat, že odborné sociální poradenství je nezbytnou součástí systému sociálních služeb a jeho význam bude nadále růst s ohledem na zvyšující se potřebu podpory a integrace jedinců v nepříznivých sociálních situacích. Tato bakalářská práce přispěla k lepšímu pochopení procesu zakládání sociálních poraden a nabídla praktická doporučení pro efektivnější řešení výzev spojených s tímto procesem

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

DAVIES M. B. (2007). *Doing a Successful Research Project. Using Qualitative or Quantitative Methods*. Hampshire: PALGRAVE MACMILLAN.

CORBIN, Juliet M., Strauss, A. L. (c2008) *Basics of qualitative research: techniques and procedures for developing grounded theory*. 3rd edition. Los Angeles: Sage. ISBN 978-1-4129-9746-1.

HAVLÍK, Miloš a Zuzana SKŘIČKOVÁ, 2007. *Metodiky pro plánování sociálních služeb*. Praha: Centrum pro komunitní práci. ISBN 978-80-86902-44-9.

HERMAN, Jiří, Marie HERMANOVÁ, Jiří HORECKÝ, Šárka MIKULKOVÁ a Matěj ČERNÝ, 2008. *Základy managementu sociálních služeb*. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů. ISBN 978-80-7013-477-1.

Katalog sociálních služeb ve Zlínském kraji [online]. [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.socialnisluzbyzk.cz/>

MATEROVÁ, J. 2004. *Komunitní plánování sociálních služeb - metodika*. Praha: Agora Central Europe.

MATOUŠEK, Oldřich, 2011. *Sociální služby*. Portál, 200 s. ISBN 978-80-262-0237-0

MATOUŠEK, Oldřich, 2003. *Slovník sociální práce*. Praha: Portál. ISBN 80-717-8549-0.

MIOVSKÝ, Michal, 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada. ISBN 80-247-1362-4

PRŮŠA, Ladislav, 2007. *Ekonomie sociálních služeb*. Praha: ASPI, a. s.. ISBN 978-80-7357-255-6

SEDLÁKOVÁ, Jaroslava, 2008. *Kvalita komunitního plánování sociálních služeb*. V Praze: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1392-8

SOKOL, R., TREFILOVÁ, V. *Sociální pracovník v rezidenčních zařízeních sociálních služeb*. Praha: Aspi, 2008. 444 s. ISBN 978-80-7357-316-4

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ, 2009. *Úspěšná nezisková organizace*. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-2707-3.

TOPOLOVSKÝ, Marek, 2004. *Průvodce procesem komunitního plánování sociálních služeb*. Praha: Ministerstvo práce a sociálních věcí. ISBN 80-868-7803-1

ŠVARŤÍČEK, Roman, Klára ŠEĎOVÁ a kol. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.

VASKOVÁ, Vladana a Ondřej ŽEŽULA, 2002. *Komunitní plánování - věc veřejná: jak zjistit, co lidé opravdu chtějí? : jak zlepšit život v obci?* Praha: Jan. ISBN 8086552306.

Zákony pro lidi: Vyhláška č. 505/2006 Sb. [online]. [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-505#f3143829>

Zákony pro lidi: Zákon č. 108/2006 Sb. [online]. [cit. 2024-01-22]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-108>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ORP	Obec s rozšířenou působností
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
EU	Evropská Unie

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Kódy první kategorie	30
Tabulka 2: Kódy druhé kategorie.....	32
Tabulka 3: Kódy třetí kategorie	33
Tabulka 4: Kódy čtvrté kategorie.....	34
Tabulka 5: Kódy páté kategorie	36
Tabulka 6: Paradigmatický model	38

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Model zakotvené teorie	40
---	----

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: Služby poskytující odborné sociální poradenství ve Zlínském kraji	52
PŘÍLOHA P II: ukázka interview	58
PŘÍLOHA P III: ukázka kódovaného rozhovoru.....	63

PŘÍLOHA P I: SLUŽBY POSKYTUJÍCÍ ODBORNÉ SOCIÁLNÍ PORADENSTVÍ VE ZLÍNSKÉM KRAJI

Poradna pro rodinu

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 7290495

Osoby v krizi, Rodiny s dítětem/děťmi

Telefon: 739 633 350

E-mail: sarka.vaculikova@azylovydum.cz

Adresa: Svárov 323,75501 Vsetín

Web: www.azylovydum.cz

Logos - poradna pro děti, dospívající a jejich rodiče

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 9395569

Osoby v krizi, Rodiny s dítětem/děťmi, Děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy

Telefon: 733531350

E-mail: eliasova@unko.cz

Adresa: Pod Stráněmi 2505,76001 Zlín

Občanská poradna Charity Zlín

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 2352914

Osoby v krizi, Rodiny s dítětem/děťmi, Senioři

Telefon: 739245973

E-mail: poradna@zlin.charita.cz

Adresa: Zálešná I 4057,76001 Zlín

Web: www.zlin.charita.cz

Sociální poradna

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 9924394

Osoby bez přístřeší, Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, Osoby v krizi, Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, Osoby se ZP - osoby s jiným zdravotním postižením, Rodiny s dítětem/děťmi, Senioři

Telefon: 733 755 847

E-mail: socialni.poradna@kromeriz.charita.cz

Adresa: Ztracená 63,76701 Kroměříž

Web: www.kromeriz.charita.cz

Poradna pro závislosti Agarta ve Valašském Meziříčí; Poradna pro závislosti Agarta ve Vsetíně

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství
Identifikátor: 4013684
Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
Telefon: 702 149 189
E-mail: poradna@agarta.cz
Adresa: Náměstí 84,75701 Valašské Meziříčí
Web: www.agarta.cz

Občanská poradna Uherské Hradiště

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství
Identifikátor: 4228767
Osoby v krizi
Telefon: 606 453 502
E-mail: lenka.rokytova@uhradiste.charita.cz
Adresa: Růžová 1238,68601 Uherské Hradiště
Web: www.uhradiste.charita.cz

Poradenské centrum

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství
Identifikátor: 8832852
Děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, Rodiny s dítětem/děťmi, Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, Oběti domácího násilí, Osoby v krizi
Telefon: 777219150
E-mail: milena.cahyono@pkcentrum.cz
Adresa: U Náhonu 5208,76001 Zlín
Web: www.pkcentrum.cz

Občanská poradna Pod křídly

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství
Identifikátor: 9152098
Osoby v krizi, Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, Senioři, Rodiny s dítětem/děťmi
Telefon: 732 470 011
E-mail: poradna@opvm.cz
Adresa: Nábřeží 268,75701 Valašské Meziříčí
Web: www.opvm.cz

Občanská poradna Vsetín; Kontaktní pracoviště Občanské poradny Vsetín

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 5826609

Osoby se ZP - osoby s tělesným postižením, Ostatní, Osoby se ZP - osoby s jiným zdravotním postižením, Osoby v krizi, Oběti domácího násilí, Osoby bez přístřeší, Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, Rodiny s dítětem/děťmi, Osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, Senioři

Telefon: 774262243

E-mail: poradna@vkci.cz

Adresa: Jiráskova 419,75501 Vsetín

Web: www.vkci.cz

Poradna Rožnov; Poradna Rožnov OSP - Hutisko-Solanec

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 3845844

Rodiny s dítětem/děťmi, Osoby v krizi, Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy

Telefon: 604601714

E-mail: roznov@poradnaprozeny.eu

Adresa: Zemědělská 500,75661 Rožnov pod Radhoštěm

Web: www.poradnaprozeny.eu

Global Partner

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 7679470

Osoby se ZP - osoby s chronickým onemocněním, Senioři, Osoby se ZP - osoby s jiným zdravotním postižením, Osoby se ZP - osoby s kombinovaným postižením, Osoby se ZP - osoby s mentálním postižením

Telefon: 737 961 182

E-mail: marketa.kucharova@gp.cz

Adresa: Růžová 1238,68601 Uherské Hradiště

Web: www.gp.cz

Centrum na podporu integrace cizinců pro Zlínský kraj

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 3867796

Imigranti a azylanti

Telefon: 607 860 691; 725 148 515; 770 147 434

E-mail: iczlin@suz.cz; icuherskehradiste@suz.cz

Adresa: Štefánikova 167,76001 Zlín

Web: www.suz.cz

Centrum komplexní péče ve Zlínském kraji

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství
Identifikátor: 3424265
Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
Telefon: 777293960
E-mail: kopeckova@podaneruce.cz
Adresa: třída Tomáše Bati 202,76302 Zlín
Web: www.podaneruce.cz

Dluhové poradenství Samaritán

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství
Identifikátor: 3228586
Osoby v krizi
Telefon: 605 564 936
E-mail: ales.jaros@otrokovice.charita.cz
Adresa: Bratří Jaroňků 6989,76001 Zlín
Web: www.otrokovice.charita.cz

Středisko služeb pro osoby se sluchovým postižením v Uherském Brodě

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství
Identifikátor: 9541436
Osoby se ZP - osoby se sluchovým postižením
Telefon: 737 042 121
E-mail: smid.pav@tiscali.cz
Adresa: Mariánské nám. 2187,68801 Uherský Brod
Web: www.audiohelp.cz

Terapeutické centrum ve Zlínském kraji

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství
Identifikátor: 6651192
Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách
Telefon: 775426989
E-mail: holancova@podaneruce.cz
Adresa: třída Tomáše Bati 202,76302 Zlín
Web: www.podaneruce.cz

Odborné sociální poradenství - Poradna pro pečující

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství
Identifikátor: 8327507
Osoby v krizi
Telefon: 730 190 733
E-mail: poradna@diakoniev.cz
Adresa: Žerotínova 319,75701 Valašské Meziříčí
Web: www.diakoniev.cz

Poradna sv. Rity - odborné sociální poradenství

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 1148415

Osoby v krizi, Osoby se ZP - osoby s chronickým onemocněním, Osoby se ZP - osoby s jiným zdravotním postižením, Senioři, Rodiny s dítětem/děťmi

Telefon: +420 739 726 109

E-mail: poradna@nhrozenkov.charita.cz

Adresa: Nový Hrozenkov 504,75604 Nový Hrozenkov

Web: www.nhrozenkov.charita.cz

Za sklem o.s. - Zlín

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 3433603

Rodiny s dítětem/děťmi, Osoby se ZP - osoby s poruchou autistického spektra

Telefon: 603 816 230

E-mail: ospzlin@zasklem.com

Adresa: Sedmdesátá 7055,76001 Zlín

Web: www.zasklem.com

Sociální poradna SONS ČR - Kroměříž; Sociální poradna SONS ČR - Vsetín; Sociální poradna SONS ČR - Zlín

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 2500401

Osoby se ZP - osoby se zrakovým postižením

Telefon: 778 702 402

E-mail: benesova@sons.cz

Adresa: Tyršova 1271,75501 Vsetín

Web: www.sons.cz

Poradenské centrum pro sluchově postižené Kroměříž, o.p.s.

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 2221903

Osoby se ZP - osoby se sluchovým postižením

Telefon: 777957085

E-mail: draha.kuncarova@volny.cz

Adresa: Velehradská 625,76701 Kroměříž

Web: www.chcislyset.cz

Odborné sociální poradenství Uherský Brod

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 6528506

Osoby v krizi, Rodiny s dítětem/děťmi, Senioři, Osoby bez přístřeší

Telefon: 735713786

E-mail: lenka.koncitikova@uhbrod.charita.cz

Adresa: Přemysla Otakara II. 2476,68801 Uherský Brod

Web: www.uhbrod.charita.cz

Poradenské centrum ZEBRA

Druh sociální služby: § 37 - Odborné sociální poradenství

Identifikátor: 3105548

Rodiny s dítětem/děťmi, Děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy, Senioři, Oběti domácího násilí, Osoby v krizi, Osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy

Telefon: 608 899 408

E-mail: poradnazebra@gmail.com

Adresa: Horní náměstí 111,76321 Slavičín

Web: www.dokampaku.cz

PŘÍLOHA P II: UKÁZKA INTERVIEW

S: *Na co bych se chtěla v té práci zaměřit? A to jsou nějaký klíčový problémy a úskalí při zakládání poradny a jednotlivé fáze vzniku a toho poradenství sociálního rozhodovací body při zakládání a potom klíčové kroky nějaké finanční problémy, organizační problémy a případně. Další nějaký legislativní třeba na co jste naráželi v průběhu toho zakládání?*

R: *Tak bych chtěl upozornit na to, že my jsme také specifická. Protože pracujeme se závislostmi. Vy jste se kontaktovala na paní XY, tam dělá nelátkové závislosti, ale jsem schopen vám tu genezi vzniku poradny popsat.*

S: *Zakládání poradny bude stejné. Jenom potom jde o tu cílovou skupinu, že?*

R: *Myslím si, že se budeme hodně lišit oproti běžné občanské poradně, protože teď už náš druhý nejvýznamnější, ale vlastně vždy zpočátku toho vzniku té služby, tak nejvýznamnější donátor je rada vlády pro politiku závislosti. A ta má nějakou celorepublikovou strategii. Do které když zapadá vznik nějaké nové služby, tak oni jsou ti, kdo to iniciují. Jsou schopný to třeba první tři roky platit úplně na 100%. Pak vlastně až během těch tří let hlavně vyjednáваме s krajem zařazení do sítě. V tomto je tento postup docela odlišný proti oproti tomu, když vzniká klasická poradna nebo možná i klasická sociální služba, která nemá takového významného donátora.*

S: *Můžu Vás tedy poprosit o jednotlivé fáze. Jestli byste to nějak shrnul?*

R: *V podstatě nový systém vzniku sociálních služeb nebo první takový systém, který má nějaký řád, se začal dostávat obecně do sociálních služeb s aplikací zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách. A s tím krajské úřady dostaly za povinnost komunitní plánování. Šlo o to, že z ministerstva práce a sociálních věcí byla přenesená ta rozhodovací schopnost o té místní síti sociálních služeb na kraje. Kraj k tomu byl povinný přizvat, jak teda, poskytovatelé sociálních služeb tak ještě třeba i zřizovatele třeba nebo v té první fázi se o toho účastnili i potenciální klienti z některých služeb. Ten systém se nějakým způsobem rozvíjel a vlastně dopadl tak, že tady vznikla nějaká krajská síť sociálních služeb. A sociální služby, které buď už teda v té době byly, a nebo postupně nově vznikají, tak mají nárok na financování, z MPSV vlastně jediné v té chvíli, kdy mají nějakou část úvazku v té základní síti. To vlastně je celkem taková zásadní věc. Nejvíc peněz, které může sociální služba dostat, jsou z MSPV. Na to jsou v té vyrovnávací platbě navázané peníze z kraje a většina obcí už navazuje své příspěvky. Takže pokud vy nemáte ve službě ani část úvazku v této krajské síti sociálních služeb, tak na tyhle peníze nemáte vůbec nárok. Takže prostě služba nevznikne. Takže to jsou vlastně dvě věci, které jsou vedle sebe. Prvně musí být nějaká potřeba. Že vlastně víte, že jste našla nějakou díru na trhu, nebo prostě vidíte poptávku a nevidíte, že by na to někdo v té chvíli reagoval. A druhá věc je, že pak na to musíte sehnat peníze. Tohle to se vám propojuje právě v tom komunitním plánování.*

S: *Komunitní plánování ale není jen krajské.*

R: *Ona vznikla nějaké krajská síť, ale zase komunitně plánují i města a obce. Tam vlastně se teprve dostáváte k tomu jádru věci, protože každá služba, která vznikne, tak má někde nějaké sídlo, vzniká pro nějakou oblast. A kraj vlastně primárně komunikuje se samosprávou té obce, ve které chcete mít sídlo. Takže vy se musíte v prvé řadě snažit domluvit se členy skupiny komunitního plánování v lokalitě, ve které chcete tu službu provozovat. Když se Vám je podaří přesvědčit o potřebnosti služby a ještě si seženete i nějaké peníze a bude schválen komunitní plán obce s tím, že mají v rozvojové oblasti uvedené, že službu chtějí zřídit, tak pokračujete na krajský úřad. Na krajském úřadě je ten postup velmi podobný tomu, co jste*

prošla v obci. Byť už je teď nějakým způsobem digitalizovaný. Využívá se ta krajská aplikace Kissos k podávání těch takzvaných rozvojových a projektových záměrů.

Rozvojový záměr znamená, že máte službu, která už v síti je a vy jenom chcete přidat nějaké úvazky. Projektový záměr je ten, že tam vzniká nová služba. Ve chvíli, kdy podáte záměr, tak už vlastně jenom čekáte, protože k němu musíte splnit nějaké věci.

S: Co je tedy to, co musíme splnit?

R: Musíte mít splněné to, že ta obec, kde to chcete dělat, vás bude podporovat. Tam dáváte záměr služby. To znamená, popisujete, co chcete dělat, jak to chcete dělat, jak často to budete dělat, s kolika lidmi to budete dělat, jaký bude přibližný rozpočet? Toto podáte na ten kraj, tam existuje tým pro dohodu. Což je vlastně zase v rámci v rámci kraje skupina lidí, která rozhoduje o tom krajském komunitním plánování. To už je teda více politická než odborná záležitost. Protože tam jde o potřeby celého kraje a ten má samozřejmě k dispozici nějaký omezený počet peněz. Není to tak, že by si řekli, co chtějí a MPSV by to zaplatilo. Kraj podle nějakých stanovených podmínek dostane z MPSV a musí si rozpočítat kolik je třeba na stávající služby a kolik na rozvoj. V současné době už je ta síť taková, řekl bych výrazně přivřená. Takže pokud se má něco rozvinout, povětšinou to znamená, že někde něco musí skončit. Nejlépe pokud vy přijдете s tím, že něco chcete omezit a jinde přidat. Za sebe říkám, že to už jsou zase politické tlaky. Jednotliví členové si samozřejmě lobují za svoje oblasti. Musí se dohodnout, že třeba na celém zlínském kraji vznikne např. jedna větší služba v jednom okrese jedna menší v jiné lokaci. Ostatním musí počkat. Je to opravdu hodně o vyjednávání.

S: Jak dlouho celý tento proces může trvat?

R: Celý tady tento proces, co od začátku, kdy prodáváte ten záměr na kraj, a tak vám trvá rok a půl než vám to schválí. A to jsem ještě nepočítal to předchozí vyjednávání na těch obcích, což je zase závislé na tom, kdy oni mají aktualizace vlastních komunitních plánů, nebo oni bývají teda každý rok, aby právě to nebylo takové, že se někdo někam nedostal, je potřebný. Není to tak, že přijдете, aby vám to povolili, a oni vám to hned schválí. Musíte potřebnost té služby obhajovat, rok v rámci komunitního plánování a obcí. Další rok vám to schválí a pak za rok a půl ještě ta pak podáte na kraj a za rok a půl se dozvíte výsledek.

S: Takže to jsou pak nějaké 2 a půl roku úplně od toho začátku.

R: Tak nějak to je, že když si uvědomíte nějakou potřebu, tak i když je to akutní za dva a půl roku máte službu, když to všechno hodně dobře půjde. My jsme tady s touhle konkrétní službou měli velkou výhodu, že jsme byli osloveni tím úřadem vlády, abychom něco takového, co bude zaměřené na závislosti, otevřeli ve zlínském kraji, že tady nic takového není. A slíbili nám, že nás budou tři roky financovat. Z jejich strany tam šlo tenkrát o celkem úzkou výše cílové skupiny, kdy měli peníze vyložené na hazardní hráče. Měli jsme výhodu, že v té době i magistrát města Zlína měl ve svém komunitním plánu tehdy něco takového. Jen chtěli všechny typy závislosti. Rada vlády po nás chtěla něco, čemu se vlastně v tom adiktologické slangu říká ambulantní léčba. To znamená, že vlastně to je takové jako hlubší poradenství, které zabíhá až do terapie. Pokud jsme chtěli postupovat podle díkce zákona 108, tak jsme mohli službu registrovat pouze jako odborné sociální poradenství. Nicméně opravdu sešlo se to tak dobře, že i Magistrát města Zlín to takto chtěl, pouze si dali podmínku, že budeme, že budeme nejenom pro gamblery, ale že budeme otevřený i pro látkové závislosti. Začali jsme o tom vyjednávat někdy před koncem roku a podařilo se, že jsme od dalšího srpna fungovali.

S: Bylo to ale způsobeno tím, že Magistrát města Zlín měl tuto službu v komunitním plánu a také jste měli zakázku z Rady vlády.

R: Ano. Měli jsme také velkou výhodu v těch penězích z vlády a mohli jsme to rozjet okamžitě a nebyli jsme vázání na penězích z kraje. Na začátku také byli peníze z Magistrátu města Zlína, který tenkrát ještě nepřistupoval k vyrovnávací platbě. Takže když se mu nějaká služba líbila, kterou chtěli podpořit, tak ji prostě podpořili. A tak jsme fungovali z těchto dvou zdrojů a vlastně až po roce provozu, když jsme teda jako ukázali výsledky, že prostě ti lidi tady jsou, že ta služba je potřebná, tak až po roce provozu nám vlastně umožnili z kraje, že můžeme napsat ten rozvojový záměr. A pak až další rok jsme dostali první peníze z kraje. Vzhledem k tomu, že ta služba rostla opravdu téměř geometrickou řadou a také počty klientů, tak už jsme mohli za ty 2 roky, které jsme fungovali, bez těch krajských peněz, mohli říct, podívejte se, jak to vypadá. To byl docela pádný argument, takže v tomto směru jsme měli výhodu.

S: Můžete porovnat, jak to funguje dnes?

R: Ted' už je to jinak. Dnes už je zapotřebí mít předjednané, že ta služba se dostane do krajské sítě. Také je ještě druhá možnost, že služba vznikne za podpory nějakého evropského projektu nebo projektů místních akčních skupin. Pak bude krajským úřadem zařazena do tzv. dočasné sítě. Potom má tedy nějakou dobu na to ukázat svou potřebnost. Následně se uvidí, jestli ji krajský úřad zařadí do sítě sociálních služeb či nikoliv.

S: Zakládal jste takto nějakou službu?

R: Já jsem tady toto s novou službou nezažil. Já jsem zažil jenom to, že jsme z evropského projektu dělali rozvoj služeb. Měli jsme jeden úvazek terapeuta a po třech letech jsme žádali, aby nám ho zařadili do základní sítě. Protože jsme tenkrát měli v tu dobu na 5 pracovníků pouze půl úvazku v základní síti. Vzhledem k dobré době nám bylo vyhověno.

S: Takže jestli tomu dobře rozumím, tak to, co teda asi standardně trvá asi 2 a půl roku tak vy jste i s registrací a se vším měli rychleji, protože byl požadavek, peníze jste měly zajištěné a nic jste nechtěli po kraji. Pouze jste v počátku nebyli v základní síti sociálních služeb, ale v dočasné.

R: V podstatě ano. Pouze tehdy se to nejmenovalo dočasná síť, to vzniklo asi před 10 lety. To bylo takové vzduchoprázdno a byla pouze základní síť. Můžeme říct, že byl „zásobník projektů“ Byli jsme v tom zásobníku a oni když viděli, že tedy jako tady nám to funguje a máme významného donátora, tak podpořili to co magistrát, to znamená na ty látkové. Protože, ale jsme měli jednu službu pro nelátkové i látkové závislosti, tak jsme to museli rozdělit. Což bylo rok poté, co jsme vlastně dostali první peníze z kraje. Na látkové závislosti jsme měli podporu z kraje a magistrátu a na nelátkové z rady vlády. Následně probíhalo ještě nějaké zkracování úvazků v jedné službě, abych měl potřebný počet úvazků v jiné službě. Díky tomu jsme mohli začít čerpat podporu z evropských dotací, kraje i magistrátu, který mezitím přešel do režimu vyrovnávacích plateb. Tím se službě začalo docela dařit po té finanční stránce a už jsme mohli rozšířit třeba i o úvazek dluhového poradenství, které jsme zase vlastně utáhli, tady právě z toho vícezdrojového financování. V tomto jsme specifictí a máme v tom celkem výhodu, protože ta protidrogová politika má vlastně i ten i ten rozměr celostátní. A i ten celostátní rozměr té protidrogové politiky je krytý financemi, které vlastně nesouvisí s MPSV.

S: Vlastně jste jednoduše proběhli těmi legislativními záležitostmi tím, že jste měli zajištěné financování.

R: Mohli jsme poukazovat na to, že jsme bohatá nevěsta, že v podstatě zajistíme první tři roky fungování služby potřebné zadarmo a zbytek prostě třeba za poloviční cenu. Myslím si, že běžná, když teda mluvíme o občanských poradnách, to musí vybojovat daleko víc.

S: Napadá vás něco, co by ještě mohl být nějaký problém.

R: Jednoduché jsme to měli v tom, že jsme přišli s něčím, po čem tady byla poptávka. Když jsme řekli, že se neomezíme jen na zlíňáky, ale budeme brát lidi z celého kraje, a oni opravdu začali dojíždět, tak to bylo významné.

S: A dojíždí jakoby ty lidi sem za vámi?

R: Ano už se nám podařilo otevřít i několik detašovaných pracovišť. Máme jedno v Uherském Hradišti a teď i v Uherském Brodě. To Brodsko a jihovýchod kraje, tak to je tam úplně nepolíbené těmito službami.

S: I když je to pořád ve Zlínském kraji, bylo třeba, aby měli tato města tyto služby zařazené do komunitního plánu?

R: My jsme to trochu obešli tím detašovaným pracovištěm. Není to nová služba, ale je to služba, která už tu je, spadá teritoriálně pod Zlín, ale zaměstnanec ze Zlína dojíždí v pravidelných časech do jiných měst.

S: Rozšiřovali jste kvůli dojíždění do dalších měst úvazky?

R: Díky podpoře z Rady vlády jsme měli od začátku službu pojatou velmi velkoryse a od začátku jsme měli 5 úvazků. Což se nám nepodařilo pokaždé udržet, ale teď již ano.

S: I když funguje již déle, tak Rada vlády vás stále financuje?

R: Ano. Rada vlády financuje protidrogovou politiku už více jak 25 let a snaží se vytvořit stabilní systém financování pro jednotlivé typy služeb. Dávají to různě, ale taková pomůcka, která přibližně platí je, že jsou ochotní dávat 70% nákladů služby, když my si 30% seženeme jinde.

S: Do těch 30% se počítá i podpora kraje?

R: Samozřejmě je to různé. Hlavně tam kde selhává financování z obcí, tak žádáme 70%. Jinak tam kde to funguje, jde i o méně než 70%, protože ani tam nejsou nekonečné zdroje. Funguje i jakési vyjednávání, když někde nám stačí méně a jinde zase potřebujeme víc. Běžně je to hlídané systémem pravidelných certifikací, které jsou na 4 roky. Což znamená, jako kdybyste ve své službě měla 1 za 4 roky inspekci sociálních služeb, ale řekněme minimálně krát 2.

S: Jak certifikace probíhá?

R: Certifikace má 2 části, obecnou a odbornou. Obecná je podle zákona 108, takže to je normálně klasická inspekce. Pak nastává ta odborná, která je v rozsahu přibližně stejném jak ta obecná, ale už jdou do hloubky. Dívají se, jaké jsou výsledky, jak se s těmi lidmi pracuje, jak vypadá terapeutická práce, dělají se i náslechy.

S: Co se týká personálního zajištění služby. Tím, že služba tady ve Zlíně byla nová, měli jste problémy ji personálně obsadit?

R: Já bych řekl, že problém sehnat lidi do sociálních služeb je tak poslední třeba tři roky. My máme dost mladých pracovníků, takže teď se u nás jedná spíš o zástupy za mateřské. A je to opravdu děsivé. Dřív, když jsme vypsali výběrové řízení, tak jsme do týdne měli 7 životopisů a z toho 3 použitelné. Teď vypíšeme výběrové řízení a třeba měsíc se nic neděje.

S: Čemu to přičítáte?

R: Já nevím. Asi už nejsou peníze takové, pracovních příležitostí je všude dostatek. Často se nám stává, že když už někoho vybereme, tak nám řekne, že byl na více výběrkách a vzal jinou nabídku. Když služba vznikla, tak jsme tady byli já na 0,3 úvazku a psychologka na 1 úvazek.

Protože, než lidi sebrali odvahu a než začali službu využívat, tak to trvalo a dalo se to takto zvládnout. Potom jsme nabrali ještě jednoho pracovníka. No a teďka už jsou 4, ale nejsou na celé úvazky. A mají co dělat, to je, to je vidět na těch výkonech, počtech klientů, že opravdu tam to rostlo dvojnásobně. Když jsme psali první závěrečnou zprávu, tak jsme od srpna do prosince měli asi 17 klientů. Teď má každá služba přes 300 za rok.

S: Myslíte si, že je to tím, že ty lidi tu byli a jenom o službě nevěděli? Nebo přibylo tolik závislých?

R: Všímací si, že třeba po Covidu je větší zájem. Ale jako není to tak úplně zásadnější, že by se to zvýšilo o 70%, to ne. Myslíme si spíš, že lidi si zvykli. Spousta lidí k nám přichází na doporučení od našich bývalých klientů.

S: Spolupracujete také například s Psychiatrickou nemocnicí v Kroměříži?

R: Ano. V psychiatrických nemocnicích děláme pravidelné síťování. Děláme setkání a představujeme naše služby, aby lidi, kteří se vrací, věděli, že nás mohou kontaktovat. Nabízí několik služeb, například i pobytový doléčovák, takže možností mají několik. Ono to jinak nejde. Je potřeba, aby ti lidi věděli, už když odchází z té pobytové léčby, kam se mohou obrátit. Než aby přišli domů a znovu do toho spadli, jen proto, že nevěděli kam se obrátit. No a to je vlastně další věc, protože ta služba musí být nějak jako zasazená do toho okruhu služeb. Proto je dobré to komunitní plánování a také se schůzek komunitního plánování účastnit. Většinou je to tak, že když jsme pozvani do té řídicí skupiny, tak tam jezdí já. A když jsou pracovní skupiny, tak tam jezdí vedoucí služby, které se to týká.

S: Je ještě něco, co zde nezaznělo k registraci nebo zakládání služby?

R: Snad jsem se snažil popsat ten systém od začátku tak jak je. Je to zdlouhavé. Čím víc peněz je třeba z MPSV, tak tím je ten proces zdlouhavější a tím je taky jako náročnější, že musíte daleko víc obhajovat potřebnost služby. Mám takovou představu, že to bude hodně špatné, až se ten prostor uzavře, že třeba ty peníze už nebudou tak veliké, aby pokryly třeba jako zvyšující se náklady s inflací, nebo rostoucí mzdy. Když peníze nebudou schopné pokrýt tu stávající síť, tak samozřejmě se nebudeme rozvíjet, potřeba nepotřeba. Jsou různé procesy transformace, když se některé služby třeba proměňují, že například část lůžek domova pro seniory se přetransformuje na domov se zvláštním režimem. Jediná cesta pak zůstává přes ty jiné zdroje, evropské peníze, místní akční skupiny apod.

S: Děkuji za rozhovor.

PŘÍLOHA P III: UKÁZKA KÓDOVANÉHO ROZHOVORU

	1	<i>S: Na co bych se chtěla v té práci zaměřit? A to jsou nějaký klíčový problémy a</i>
	2	<i>úskalí při zakládání poradny a jednotlivé fáze vzniku a toho poradenství</i>
	3	<i>sociálního rozhodovací body při zakládání a potom klíčové kroky nějaké</i>
	4	<i>problémy, organizační problémy a případně. Další nějaký legislativní třeba</i>
	5	<i>na co jste naráželi v průběhu toho zakládání?</i>
	6	<i>R: Tak bych chtěl upozornit na to, že my jsme také specifická. Protože</i>
	7	<i>pracujeme se závislostmi. Vy jste se kontaktovala na pani tam dělá</i>
	8	<i>nelátkové závislosti, ale jsem schopen vám tu genezi vzniku poradny popsat.</i>
	9	<i>S: Zakládání poradny bude stejné. Jenom potom jde o tu cílovou skupinu, že?</i>
rozdíl s občanskou poradnou {	10	<i>R: Myslím si, že se budeme hodně lišit oproti běžné občanské poradně, protože</i>
	11	<i>teď už náš druhý nejvýznamnější, ale vlastně vždy zpočátku toho vzniku té služby,</i>
donátor {	12	<i>tak nejvýznamnější donátor je rada vlády pro politiku závislosti. A ta má</i>
odnět od Rady vlády {	13	<i>nějakou celorepublikovou strategii. Do které když zapadá vznik nějaké nové</i>
donátor {	14	<i>služby, tak oni jsou ti, kdo to iniciují. Jsou schopný to třeba první tři roky</i>
jednání s kraj. Úřadem {	15	<i>platit úplně na 100%. Pak vlastně až během těch tří let hlavně vyjednáváme s</i>
odlišný postup {	16	<i>krajem zařazení do sítě. V tomto je tento postup docela odlišný proti oproti</i>
	17	<i>tomu, když vzniká klasická poradna nebo možná i klasická sociální služba, která</i>
	18	<i>nemá takového významného donátora.</i>
	19	<i>S: Můžu Vás tedy poprosit o jednotlivé fáze. Jestli byste to nějak shrnul?</i>
	20	<i>V podstatě nový systém vzniku sociálních služeb nebo první takový systém, který</i>
nový postup {	21	<i>má nějaký řád, se začal dostávat obecně do sociálních služeb s aplikací</i>
	22	<i>zákona 108/2006 Sb.o sociálních službách. A s tím krajské úřady dostaly za</i>
krajské komunitní plánování {	23	<i>povinnost komunitní plánování. Šlo o to, že z ministerstva práce a sociálních věcí byla</i>
	24	<i>přenesená ta rozhodovací schopnost o té místní síti sociálních služeb na kraje.</i>
povinnost kraje {	25	<i>Kraj k tomu byl povinný přizvat, jak teda, poskytovatelé sociálních služeb</i>
spolupráce s poskytovateli {	26	<i>tak ještě třeba i zřizovatele třeba nebo v té první fázi se o toho účastnili i</i>
	27	<i>potenciální klienti v některých služeb. Ten systém se nějakým způsobem</i>
	28	<i>rozvíjel a vlastně dopadl tak, že tady vznikla nějaká krajská síť sociálních služeb. A</i>
krajská síť {	29	<i>sociální služby, které buď už teda v té době byly, a nebo postupně nově</i>
	30	<i>vznikají, tak mají nárok na financování, z MPSV vlastně jediné v té chvíli, kdy mají</i>
finance z MPSV {	31	<i>nějakou část úvazku v té základní síti. To vlastně je celkem taková zásadní</i>
podmínka financování z MPSV {	32	<i>věc. Nejvíc peněz, které může sociální služba dostat, jsou z MSPV. Na to jsou v té</i>
	33	<i>vyrovnávací platbě navázané peníze z kraje a většina obcí už navazuje své</i>
finance z kraje a měst {	34	<i>příspěvky. Takže pokud vy nemáte ve službě ani část úvazku v této krajské</i>
	35	<i>síti sociálních služeb, tak na tyhle peníze nemáte vůbec nárok. Takže prostě</i>
	36	<i>služba nevznikne. Takže to jsou vlastně dvě věci, které jsou vedle sebe. Prvně musí</i>
potřeba služby {		<i>být</i>

potřeba služby	{	37	<i>nějaká potřeba. Že vlastně víte, že jste našla nějakou díru na trhu, nebo prostě</i>
		38	<i>vidíte poptávku a nevidíte, že by na to někdo v té chvíli reagoval. A druhá věc</i>
zajistit finance	{	39	<i>je, že pak na to musíte sehnat peníze. Tohle to se vám propojuje právě v tom</i>
podpora projektu	{	40	<i>komunitním plánování.</i>
komunitní plánování		41	S: Komunitní plánování ale není jen krajské.
krajská síť	{	42	<i>R: Ona vznikla nějaké krajská síť, ale zase komunitně plánují i města a obce.</i>
komunitní plánování	{	43	<i>Tam vlastně se teprve dostáváte k tomu jádru věci, protože každá služba, která</i>
ORP	{	44	<i>vznikne, tak má někde nějaké sídlo, vzniká pro nějakou oblast. A kraj vlastně</i>
komunikace kraje	{	45	<i>primárně komunikuje se samosprávou té obce, ve které chcete mít sídlo. Takže vy</i>
komunitní plán obce	{	46	<i>se musíte v prvé řadě snažit domluvit se členy skupiny komunitního plánování v</i>
		47	<i>lokalitě, ve které chcete tu službu provozovat. Když se Vám je podaří přesvědčit</i>
podmínka potřeby služby	{	48	<i>o potřebnosti služby a ještě si seženete i nějaké peníze a bude schválen</i>
komunitní plán obce	{	49	<i>komunitní plán obce s tím, že mají v rozvojové oblasti uvedené, že službu chtějí</i>
		50	<i>zřídit, tak pokračujete na krajský úřad. Na krajském úřadě je ten postup velmi</i>
postup krajského úřadu	{	51	<i>podobný tomu, co jste prošla v obci. Byť už je teď nějakým způsobem</i>
digitalizace kraj. úřadu	{	52	<i>digitalizovaný. Využívá se ta krajská aplikace Kissos k podávání těch takzvaných</i>
		53	<i>rozvojových a projektových záměrů.</i>
rozvojový záměr	{	54	<i>Rozvojový záměr znamená, že máte službu, která už v síti je a vy jenom chcete</i>
projektový záměr	{	55	<i>přidat nějaké úvahy. Projektový záměr je ten, že tam vzniká nová služba. Ve</i>
		56	<i>chvíli, kdy podáte záměr, tak už vlastně jenom čekáte, protože k němu musíte</i>
		57	<i>splnit nějaké věci.</i>
		58	S: Co je tedy to, co musíme splnit?
komunitní plán obce	{	59	<i>R: Musíte mít splněné to, že ta obec, kde to chcete dělat, vás bude podporovat.</i>
		60	<i>Tam dáváte záměr služby. To znamená, popisujete, co chcete dělat, jak to</i>
popis služby	{	61	<i>chcete</i>
		62	<i>dělat, jak často to budete dělat, z kolika lidmi to budete dělat, jaký bude přibližný rozpočet? Toto podáte na ten kraj, tam existuje tým pro dohodu.</i>
krajské komunitní plánování	{	63	<i>Což je</i>
		64	<i>vlastně zase v rámci v rámci kraje skupina lidí, která rozhoduje o tom krajském</i>
politika	{	65	<i>komunitním plánování. To už je teda více politická než odborná záležitost.</i>
omezené finance	{	66	<i>Protože tam jde o potřeby celého kraje a ten má samozřejmě k dispozici nějaký</i>
		67	<i>omezený počet peněz. Není to tak, že by si řekli, co chtějí a MPSV by to zaplatilo. Kraj podle nějakých stanovených podmínek dostane z MPSV a musí si</i>
finance z MPSV	{	68	<i>rozpočítat kolik je třeba na stávající služby a kolik na rozvoj. V současné době</i>
		69	<i>už je ta síť taková, řekl bych výrazně přivřená. Takže pokud se má něco</i>
aktuální situace	{	70	<i>rozvinout, povětšinou to znamená, že někde něco musí skončit. Nejlépe pokud vy</i>
		71	<i>přijдете s tím, že něco chcete omezit a jinde přidat. Za sebe říkám, že to už</i>
politika	{	72	<i>jsou zase politické tlaky. Jednotliví členové si samozřejmě lobují za svoje</i>
		73	<i>oblasti. Musí se dohodnout, že třeba na celém zlínském kraji vznikne např. jedna</i>
		74	<i>větší služba v jednom okrese jedna menší v jiném lokaci. Ostatním musí</i>